

- rozhodnutí České národní banky č.j. 2019/111073/570 ze dne 21. října 2019, sp.zn. Sp/2019/325/573

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 21. října 2019
Č.j. 2019 / 111073 / 570
Ke sp. zn. Sp/2019/325/573
Počet stran: 22

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též jen „správní orgán“) jako správní orgán příslušný k dohledu v oblasti provozování směnářenské činnosti podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“) a zákona č. 277/2013 Sb., o směnářenské činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o směnářenské činnosti“), rozhodla v rámci přestupkového řízení Sp/2019/325/573, které je vedeno se společností **Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany**, podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, (dále jen „přestupkový zákon“) ve spojení se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) pro podezření z porušení předpisů upravujících směnářenskou činnost

t a k t o :

Společnost Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany, se uznává vinnou, že

- i) během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16.4.2019 v 11:37 hod., 30.4.2019 v 10:25 hod., 9.5.2019 ve 12:00 hod. a 17.5.2019 v 15:10 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město, uveřejnila kurzovní lístky, které:**
 - neobsahovaly informaci o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu;
 - nebyly dostatečně odděleny a odlišeny od další v provozovně uveřejněné informace, a to konkrétně od informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu a
 - v případě směny české koruny neuváděly směnné kurzy, jimiž společnost provádí přepočty při nabytí cizí měny, před směnnými kurzy, jimiž provádí přepočty při zcizení cizí měny;
- ii) během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16.4.2019 v 11:37 hod., 30.4.2019 v 10:25 hod., 9.5.2019 ve 12:00 hod. a 17.5.2019 v 15:10 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město, uveřejnila při nabízení směnných kurzů, které byly pro zájemce výhodnější než směnné kurzy uvedené na kurzovním lístku, konkrétní směnné kurzy a**
- iii) při jednom směnářském obchodě provedeném dne 16.4.2019 v 11:37 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město, nevrátila**

zákazníkovi přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co jí zákazník vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl.

č í m ž p o r u š i l a

- i) ustanovení § 11 odst. 1, odst. 2 písm. f), odst. 3 a odst. 4 písm. b) zákona o směnářenské činnosti;
- ii) ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářenské činnosti a
- iii) ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářenské činnosti.

I. Společnosti Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany, se za opakované a závažné porušování povinností stanovených zákonem o směnářenské činnosti podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářenské činnosti odnímá povolení k činnosti směnárníka, udělené jí Českou národní bankou s datem oprávnění k činnosti 5.12.2016.

II. Společnost Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany, byla shledána vinnou, že se ve výroku tohoto rozhodnutí popsaným jednáním dopustila

- ad i) přestupku provozovatele dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d) zákona o směnářenské činnosti;
- ad ii) přestupku provozovatele dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářenské činnosti a
- ad iii) přestupku provozovatele dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářenské činnosti,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 22 odst. 2 písm. c) zákona o směnářenské činnosti pokuta ve výši 2 000 000 Kč (slovy dva miliony korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

III. Společnosti Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá náhrada nákladů řízení, které vyvolala porušením své právní povinnosti, ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je výše uvedená společnost povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky vedený u České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

Identifikace účastníka řízení

1. Společnost **Exclusive Change, s.r.o., IČO 055 39 463, se sídlem Gogolova 228/8, 118 00 Praha 1 – Hradčany** (dále jen „účastník řízení“), je od 4.11.2016 zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 265407, jako společnost s ručením omezeným, jejímž předmětem podnikání je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (spis Sp/2019/325/573 (dále jen „spis“) – č.l. 1–4).
2. V době spáchání daných přestupků i v době vydání tohoto rozhodnutí byl a je jediným jednatelem účastníka řízení Juraj Garaj, nar. 10.3.1950, trvale bytem Novohradská, 984 01 Lučenec, Slovenská republika. Jediným společníkem účastníka řízení v době spáchání daných přestupků i v době vydání tohoto rozhodnutí byla a je společnost Svk-profi s.r.o., IČO 079 47 216, se sídlem Kaprova 42/14, 110 00 Praha 1 – Staré Město. (spis – č.l. 1–4).
3. Účastník řízení je oprávněn provádět směnářenskou činnost na základě povolení k činnosti směnárny uděleného mu Českou národní bankou s datem oprávnění k činnosti 5.12.2016 (spis – č.l. 5). Účastník řízení je tak směnárníkem ve smyslu ustanovení § 4 zákona o směnářské činnosti.
4. Skutečným majitelem směnárny a vedoucí osobou směnárny v době spáchání daných přestupků i v době vydání tohoto rozhodnutí byl a je Jan Urbánek, nar. 13.5.1986, trvale bytem Otradovická 734/17, 142 00 Praha 4 – Kamýk (spis – č.l. 7–10).
5. Účastník řízení provádí směnářenskou činnost v Českou národní bankou evidované provozovně umístěné na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město (dále jen „provozovna v ulici Karlova“) (spis – č.l. 6).

Vyloučení zániku odpovědnosti za přestupky

6. Správní orgán se zabýval i skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti za projednávané přestupky z důvodu uplynutí promlčecí lhůty. S ohledem na skutečnost, že vytykaná jednání účastníka řízení jsou časově ohraničena v případě přestupků ad i) a ad ii) dnem 17.5.2019 a v případě přestupku ad iii) dnem 16.4.2019, **k zániku odpovědnosti** podle ustanovení § 29 písm. a) a § 30 přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance **nedošlo**, neboť dle ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) přestupkového zákona došlo zahájením řízení o přestupcích (tj. dne 12.8.2019) k přerušení promlčecí doby a dle ustanovení § 46e odst. 3 věta druhá zákona o České národní bance platí, že byla-li promlčecí doba u přestupku přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 10 let od jeho spáchání. **K promlčení by tak došlo** v případě přestupků ad i) a ad ii) nejdříve ke dni **18.5.2029** a v případě přestupku ad iii) nejdříve ke dni **17.4.2029**, neboť promlčecí doba počíná dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku.

Průběh přestupkového řízení

7. Správní orgán zahájil řízení pod sp. zn. Sp/2019/325/573 dne 12.8.2019, a to doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední ze dne 2.8.2019, č.j. 2019/85441/570 (dále jen

„Oznámení o zahájení řízení“, spis – č.l. 11–18). Řízení bylo zahájeno pro podezření, že účastník řízení porušil povinnosti, které mu jako směnárníkovi ukládala příslušná ustanovení zákona o směnářské činnosti.

8. Dne 11.9.2019 doručil účastník řízení správnímu orgánu pod evid. č. 2019/97469/570 své vyjádření ke skutečnostem uvedeným v Oznámení o zahájení řízení, a to v rámci přípisu „Vyjádření se k oznámení o zahájení řízení z moci úřední“ ze dne 10.9.2019 (dále jen „Vyjádření“, spis č.l. 22–24).
9. Přípisem „Předložení dokumentů pro zohlednění majetkových poměrů a možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí“ ze dne 10.9.2019, č.j. 2019/96822/570 (spis – č.l. 19–21), správní orgán vyzval účastníka řízení k předložení účetní závěrky za kalendářní rok 2018 ve formě rozvahy a výkazu zisku a ztráty a současně mu poskytnul možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí s tím, že k obojímu stanovil správní orgán účastníkovi řízení lhůtu deseti pracovních dní ode dne doručení tohoto přípisu. Tento přípis byl účastníku řízení doručen dne 11.9.2019, takže stanovená lhůta byla do 25.9.2019.
10. Dne 11.9.2019 předložil účastník řízení správnímu orgánu kopie svých finančních výkazů (rozvaha ve zkráceném rozsahu ke dni 31.12.2018 a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu ke dni 31.12.2018) (spis – č.l. 25–28).
11. Svého zákonného práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí shromážděným správním orgánem v přestupkovém řízení účastník řízení ve stanovené lhůtě a ani po jejím uplynutí do vydání tohoto rozhodnutí nevyužil.
12. Vzhledem k tomu, že dle názoru správního orgánu byl shromážděn dostatek důkazů ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, rozhodl se správní orgán přistoupit k vydání rozhodnutí ve věci samé.

K výroku rozhodnutí – shrnutí skutkových zjištění, vyjádření účastníka řízení a právní kvalifikace

Výchozí skutečnosti vedoucí ke skutkovým zjištěním

13. V provozovně v ulici Karlova byly kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16.4.2019, 30.4.2019, 9.5.2019 a 17.5.2019 provedeny kontrolní směny, které byly zaměřeny na prověření dodržování povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti.
14. O provedených kontrolních směnách byly ve dnech 16.4.2019, 9.5.2019, 10.5.2019 a 20.5.2019 pořizeny úřední záznamy č.j. 2019/044410/CNB/650, 2019/048697/CNB/650, 2019/051832/CNB/650 a 2019/054911/CNB/650 (dále jen „Úřední záznamy“, spis – přílohy č. 2–5). Úřední záznamy byly dne 7.7.2019 doručeny účastníku řízení do jeho datové schránky (spis – příloha č. 10).
15. U účastníka řízení byla následně provedena kontrolními pracovníky České národní banky kontrola, zahájená dne 31.5.2019 a ukončená dne 22.7.2019 (tj. dnem marného uplynutí lhůty pro podání námitek), zaměřená na dodržování povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti a zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“).
16. O provedené kontrole byl dne 27.6.2019 pořizen Protokol o kontrole č.j. 2019/065335/CNB/650 (dále jen „Protokol o kontrole“, spis – příloha č. 11), jehož

stejnopis byl účastníku řízení v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb., doručen do jeho datové schránky dne 7.7.2019.

17. Jak již bylo uvedeno výše, ještě před zahájením kontroly bylo správním orgánem v provozovně v ulici Karlova v měsících duben a květen roku 2019 pristoupeno k provedení několika kontrolních směn, které byly zaměřeny zejména na zjištění, zda účastník řízení jako směnárník plní povinnosti dané ustanoveními zákona o směnářské činnosti, tj. například zda uveřejňuje kurzovní lístek se všemi jeho náležitostmi a v podobě a způsobem předpokládaným zákonem (ustanovení § 11 zákona o směnářské činnosti); zda neuveřejňuje nabízené výhodnější směnné kurzy v podobě konkrétních směnných kurzů (ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářské činnosti); zda vydává bez zbytečného odkladu tomu, s kým provedl směnářský obchod, doklad o provedení směnářského obchodu (ustanovení § 14 zákona o směnářské činnosti) nebo zda vrátí bez zbytečného odkladu zákazníkům přijaté peněžní prostředky při odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu (ustanovení § 16f zákona o směnářské činnosti). Tyto kontrolní směny měly následující konkrétní průběh:

- 1) Kontrolní směna ze dne 16.4.2019 v 11:37 hod. v provozovně v ulici Karlova¹:
V době provedení místního šetření byly směnné kurzy zobrazeny na digitálním kurzovním lístku², který byl umístěn uvnitř směnářské provozovny za sklem pokladní kóje po obou stranách od propusti. Kurzovní lístek obsahoval údaje o směnných kurzech jednotlivých měn v oddělených částech, kdy v horní části kurzovního lístku byl uveden směr směny prodeje a v dolní části byl uveden směr směny nákupu v českém a anglickém jazyce. Dále obsahoval informace o nulovém poplatku za provedení směny a identifikační údaje provozovatele. Po pravé straně od kurzovního lístku byla vyvěšena informace s popisem „*TOTO NENÍ KURZOVNÍ LÍSTEK / THIS IS NOT EXCHANGE LIST*“; „*ZVÝHODNĚNÁ NABÍDKA PRO NADLIMITNÍ MNOŽSTVÍ VALUT / MORE ADVANTAGE OFFER FOR OVER LIMIT CASH TRANSACTIONS*“. Kontrolující požádali obsluhu směnárny v anglickém jazyce o směnu 30 EUR na CZK (z pohledu směnárníka se jednalo o nákup cizí měny EUR) a vložili obnos do propusti obslužné přepážky. Obsluha směnárny následně zadala údaje do počítače a vytiskla doklad, který předala kontrolujícímu do propusti s propiskou a anglicky požádala o kontrolu údajů a o podpis. Kontrolující tento doklad podepsal a vrátil obsluze. Následně obsluha směnárny vytiskla doklad o provedení směnářského obchodu ve dvou kopiích, přičemž se kontrolující dotázala, zda chtějí jednu kopii dokladu o provedení směnářského obchodu. Kontrolující souhlasili a obsluha směnárny jim vyplatila 480 CZK (směnářský obchod byl proveden v kurzu 16 CZK/EUR) a předala doklad³ o provedení směnářského obchodu. Po přibližně pěti minutách se kontrolující vrátili do dané provozovny a sdělili, že nejsou spokojeni s výší směnného kurzu a požádali obsluhu směnárny o odstoupení od výše uvedeného směnářského obchodu a vrácení směňovaných EUR. Obsluha směnárny kontrolujícím odpověděla, že to není možné, neboť podepsali předmluvní informace a byli tedy seznámeni s podmínkami směnářského obchodu, se kterými souhlasili. Kontrolující se následně několikrát dotázali, zda jim obsluha směnárny storno provede, načež ta jim opakovaně odpověděla, že neprovede.

¹ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 2; č.l. 3–7, Úřední záznam č.j. 2019/044410/CNB/650

² viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 2; č.l. 5, Úřední záznam č.j. 2019/044410/CNB/650 – příloha č. 1

³ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 2; č.l. 6–7, Úřední záznam č.j. 2019/044410/CNB/650 – příloha č. 2

- 2) Kontrolní směna ze dne 30.4.2019 v 10:25 hod. v provozovně v ulici Karlova⁴: Elektronická tabule⁵ s kurzovním lístkem a nabídkou výhodnějších směnných kurzů (tj. zvýhodněná nabídka) byla při této kontrolní směně ve zcela identické podobě, jako při kontrolní směně ad 1). Kontrolující požádali obsluhu směnárny v anglickém jazyce o směnu 50 EUR na CZK (z pohledu směnárníka se jednalo o nákup cizí měny EUR). Obsluha směnárny převzala předložené bankovky a předložila kontrolujícím k podpisu informace pro klienta, které obsahovaly mimo jiné informaci o možnosti storna do 3 hodin od provedení transakce. Informace na dokladu byly uvedeny v anglickém a českém jazyce. Kopii podepsaného dokladu si pokladní obsluha ponechala a dále se kontrolujících dotázala, zda chtějí jednu kopii dokladu o provedení směnárenského obchodu. Po odsouhlasení ze strany kontrolujících předložila obsluha směnárny do pokladní kóje nákupní doklad spolu s protihodnotou 800 CZK (směnárenský obchod byl proveden v kurzu 16 CZK/EUR). Ihned po překontrolování a převzetí vyplacené částky kontrolující zažádali obsluhu směnárny o provedení storna obchodu. Obsluha směnárny převzala zpět doklad o provedení obchodu a dále obnos 800 CZK. Po zadání informací do systému byl kontrolujícím předán doklad⁶ o provedení storna a obnos předkládaný obsluze směnárny, tj. 50 EUR.
- 3) Kontrolní směna ze dne 9.5.2019 ve 12:00 hod. v provozovně v ulici Karlova⁷: Elektronická tabule⁸ s kurzovním lístkem a nabídkou výhodnějších směnných kurzů (tj. zvýhodněná nabídka) byla při této kontrolní směně ve zcela identické podobě, jako při kontrolní směně ad 1). Kontrolující požádali obsluhu směnárny v anglickém jazyce o směnu 40 EUR na CZK (z pohledu směnárníka se jednalo o nákup cizí měny EUR). Obsluha směnárny převzala předložené bankovky a předložila kontrolujícím k podpisu informace pro klienta, které obsahovaly mimo jiné informaci o možnosti storna do 3 hodin od provedení transakce. Informace na dokladu byly uvedeny v anglickém a českém jazyce. Kopii podepsaného dokladu si pokladní obsluha ponechala a dále se kontrolujících dotázala, zda chtějí jednu kopii dokladu o provedení směnárenského obchodu. Po odsouhlasení ze strany kontrolujících předložila obsluha směnárny do pokladní kóje nákupní doklad⁹ spolu s protihodnotou 640 CZK (směnárenský obchod byl proveden v kurzu 16 CZK/EUR). O přibližně deset minut později se kontrolující vrátili do dané provozovny a zažádali obsluhu směnárny o odstoupení od výše uvedeného směnárenského obchodu a vrácení směňovaných EUR. Obsluha směnárny nejdříve kontrolující ignorovala. Asi po minutě se obsluha směnárny na kontrolující obrátila s tím, že nerozumí požadavku. Po naléhání kontrolujících obsluha směnárny sdělila, že chce zpět doklad o nákupu a vyplacené peníze. Po jejich předložení kontrolujícími obsluha zadala informace do systému a předala kontrolujícím doklad¹⁰ o provedení storna a obnos předkládaný obsluze, tj. 40 EUR¹¹.

⁴ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 3; č.l. 8–13, Úřední záznam č.j. 2019/048697/CNB/650

⁵ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 3; č.l. 11, Úřední záznam č.j. 2019/048697/CNB/650 – příloha č. 2

⁶ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 3; č.l. 13, Úřední záznam č.j. 2019/048697/CNB/650 – příloha č. 3

⁷ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 4; č.l. 14–21, Úřední záznam č.j. 2019/051832/CNB/650

⁸ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 4; č.l. 17, Úřední záznam č.j. 2019/051832/CNB/650 – příloha č. 2

⁹ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 4; č.l. 19–20, Úřední záznam č.j. 2019/051832/CNB/650 – příloha č. 3

¹⁰ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 4; č.l. 21, Úřední záznam č.j. 2019/051832/CNB/650 – příloha č. 4

¹¹ Obnos ve výši 40 EUR kontrolující předkládali v bankovkách, načež po provedení storna byl obnos 40 EUR ze strany obsluhy vyplacen převážně v mincích.

4) Kontrolní směna ze dne 17.5.2019 v 15:10 hod. v provozovně v ulici Karlova¹²: Elektronická tabule s kurzovním lístkem a nabídkou výhodnějších směnných kurzů (tj. zvýhodněná nabídka) byla při této kontrolní směně ve zcela identické podobě, jako při kontrolní směně ad 1). Kontrolující požádali obsluhu směnárny v anglickém jazyce o směnu 50 EUR na CZK (z pohledu směnárníka se jednalo o nákup cizí měny EUR). Obsluha směnárny převzala předložené bankovky a předložila kontrolujícím k podpisu informace pro klienta, které obsahovaly mimo jiné informaci o možnosti storna do 3 hodin od provedení transakce. Informace na dokladu byly uvedeny v anglickém a českém jazyce. Kopii podepsaného dokladu si pokladní obsluha ponechala a dále se kontrolujících dotázala, zda chtějí jednu kopii dokladu o provedení směnárenského obchodu. Kontrolující se dotázali obsluhy, zda je to nutné, načež jim obsluha odpověděla, že záleží na nich a následně kontrolující obdrželi protihodnotu 800 CZK (směnárenský obchod byl proveden v kurzu 16 CZK/EUR). Kontrolující si převzali také doklad¹³ s informacemi pro klienta, který ležel na pultu pokladní kóje. Po pěti minutách se kontrolující vrátili do provozovny s žádostí o provedení storna. Obsluha směnárny po kontrolujících vyžadovala doklad s informacemi pro klienta, protože bez tohoto by údajně storno neprovedla. Kontrolující však namítali, že se obsluhy dotazovali a ta jim nesdělila, že by si z tohoto důvodu doklad měli uschovat. Následně kontrolující obsluhu doklad předložili a ta s nimi diskutovala o nabídce výhodnějšího kurzu. Kontrolující však nabídku odmítli a trvali na vrácení eurové částky. Obsluha směnárny tedy vytiskla doklad¹⁴ o provedení storna transakce a vyplatila kontrolujícím 50 EUR.

18. Správní orgán výše i níže popsaná kontrolní zjištění uvedená v Protokolu o kontrole a Úředních záznamech vyhodnotil jako zjištění, která zakládají podezření na závažná porušení zákona o směnárenské činnosti a projednal je v rámci daného přestupkového řízení.

1) Kurzovní listky

a) Skutková zjištění

19. Z výše uvedeného popisu průběhů kontrolních směn ad 1) až ad 4) vyplývá, že účastník řízení uveřejnil při všech těchto kontrolních směnách v provozovně v ulici Karlova informace o směnných kurzech na LCD obrazovce, přičemž použil stálé a neměnné grafické uspořádání informací o směnných kurzech a výhodnějších směnných kurzech podmíněných výměnou peněžních částek přesahujících určitý limit (dále jen „výhodnější směnné kurzy“). Přitom v levé polovině obrazovky byl vždy umístěn kurzovní lístek a současně v pravé polovině byly umístěny výhodnější směnné kurzy. Obě tyto poloviny pak měly rozdílné podbarvení, když jako podklad pro levou polovinu byla užita šedobílá kombinace a pravá polovina byla ve žlutobílém provedení.

20. Stálá podoba LCD obrazovky s kurzovním lístkem a výhodnějšími směnnými kurzy v provozovně v ulici Karlova je patrná z následujícího obrázku.

¹² viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 5; č.l. 22–26, Úřední záznam č.j. 2019/054911/CNB/650

¹³ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 5; č.l. 24–25, Úřední záznam č.j. 2019/054911/CNB/650 – příloha č. 1

¹⁴ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 5; č.l. 26, Úřední záznam č.j. 2019/054911/CNB/650 – příloha č. 2

LCD obrazovka v provozovně v ulici Karlova dne 30.4.2019

21. Elektronická tabule byla tedy rozdělena a barevně odlišena na dva sloupce, a to na bílošedý a žlutobílý sloupec, přičemž v záhlaví obou sloupců bylo uvedeno aktuální datum. Bílošedý sloupec obsahoval označení, že se jedná o kurzovní lístek ve znění „KURZOVNÍ LÍSTEK / EXCHANGE LIST“, žlutobílý sloupec pak obsahoval informaci, že se nejedná o kurzovní lístek, ale o zvýhodněnou nabídku určenou pro nadlimitní obchodované množství ve znění „TOTO NENÍ KURZOVNÍ LÍSTEK / THIS IS NOT EXCHANGE LIST“, „ZVÝHODNĚNÁ NABÍDKA PRO NADLIMITNÍ MNOŽSTVÍ VALUT / MORE ADVANTAGE OFFER FOR OVER LIMIT CASH TRANSACTIONS“. V obou sloupcích pak byly uvedeny, resp. zveřejněny, stejné směnárenskou provozovnou obchodované cizí měny. Bílošedý sloupec dále obsahoval: obchodní firmu a její identifikační číslo; nákupní a prodejní kurzy zobrazené v bílošedém poli pod sebou, kdy sloupec týkající se nabídky prodeje cizí měny byl označen jako „PRODÁVÁME VALUTY / WE SELL FOREIGN“ a byl umístěn nad sloupcem týkající se nabídky nákupu cizí měny, který byl označen nadpisem „NAKUPUJEME VALUTY / WE BUY FOREIGN“; označení měn včetně české měny jako jedné z měn, mezi nimiž provozovatel směnu provádí, a k níž se uvedené směnné kurzy cizích měn vztahují; informace o úplatě za provedení směnárenského obchodu ve znění „0% POPLATEK / 0% COMMISSION“ a informaci ve znění „MOŽNÁ ÚPRAVA KURZŮ PO DOHODĚ PŘED TRANSAKCI / VARIATION OF RATES MAY ONLY BE BY AGREEMENT PRIOR TO TRANSACTION“.

Žlutobílý sloupec obsahoval: označení země ve znění „ZEMĚ / (COUNTRY)“; označení obchodované měny ve znění „MĚNA / (CURRENCY)“; informaci o výši limitu obchodované cizí měny ve znění „LIMIT V CIZÍ MĚNĚ / (LIMIT IN FOREIGN CURRENCY)“ a informaci o konkrétním směnném kurzu, resp. jeho výši ve znění „NAKUPUJEME / (WE BUY)“. Ve spodní části žlutobílého sloupce byla uvedena informace o úplatě za provedení směnárenského obchodu ve znění „0% POPLATEK / 0% COMMISSION“. Informace o právu osoby, se kterou provozovatel (resp. směnárník) provedl směnárenský obchod, o právu odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu byla uvedena na samostatném papíru velikosti zhruba A6 nalepeném na skle přepážky vpravo nahoře u elektronické tabule s kurzovním lístkem. Tato informace byla v poměru s ostatními zveřejněnými údaji zveřejněna relativně malým písmem o velikosti odpovídající zhruba písmu typu *Arial* velikosti cca 12 až 14.

22. V rámci všech výše uvedených kontrolních směn v provozovně v ulici Karlova tak bylo zjištěno, že účastník řízení **na kurzovních lístcích neuvedl informaci o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu** dle ustanovení § 16a a následující zákona o směnárenské činnosti, jak mu ukládá ustanovení § 11 odst. 2 písm. f) zákona o směnárenské činnosti. Taková informace byla sice v provozovně účastníka řízení zobrazena, avšak nacházela se (na papírovém nosiči) zcela mimo část LCD obrazovky obsahující kurzovní lístek, resp. zcela mimo celou LCD obrazovku, a proto ji není možné považovat za součást kurzovního lístku. Tato informace byla navíc ještě uvedena nepoměrně menším písmem, než byla velikost písma u informací zveřejněných na kurzovním lístku.
23. V rámci všech výše uvedených kontrolních směn v provozovně v ulici Karlova bylo dále zjištěno, že účastník řízení zveřejňuje na kurzovních lístcích sdělení cit.: „MOŽNÁ ÚPRAVA KURZŮ PO DOHODĚ PŘED TRANSAKČÍ / VARIATION OF RATES MAY ONLY BE BY AGREEMENT PRIOR TO TRANSACTION“. Toto sdělení bylo umístěno v dolní části kurzovního lístku mezi informací o úplatě za provedení směnárenského obchodu na jedné straně a obchodní firmou a identifikačním číslem osoby na straně druhé. Obsah kurzovního lístku je však dán taxativně ustanovením § 11 odst. 2 zákona o směnárenské činnosti a informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu součástí kurzovního lístku být ze zákona nesmí, protože podle ustanovení § 11 odst. 3 věta třetí zákona o směnárenské činnosti musí být kurzovní lístek dostatečně oddělen a odlišen od jakýchkoliv jiných informací uveřejněných v provozovně. Účastník řízení tak při všech výše uvedených kontrolních směnách v provozovně v ulici Karlova **uveřejnil kurzovní lístky, které nebyly dostatečně odděleny a odlišeny od další v provozovně uveřejněné informace, a to konkrétně od informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu.**
24. V rámci všech výše uvedených kontrolních směn v provozovně v ulici Karlova bylo dále zjištěno, že účastník řízení uveřejnil na kurzovních lístcích směnné kurzy, jimiž provozovatel (tj. osoba oprávněná provozovat směnárenskou činnost) provádí přepočty při nabytí cizí měny (dále též jen „nákupní kurzy“), a směnné kurzy, jimiž provozovatel provádí přepočty při zcizení cizí měny (dále též jen „prodejní kurzy“), takovým způsobem, že je horizontálně rozdělil do dvou částí, přičemž horní polovina obsahovala údaje o prodejních kurzech a dolní polovina údaje o nákupních kurzech. Lze tak konstatovat, že při obvyklém směru čtení textu po řádcích shora dolů je zájemcem o směnu přečtena a vnímána jako první informace o prodejních kurzech a jako až druhá informace o nákupních kurzech. Informace o prodejních kurzech tak byla účastníkem řízení prezentována před informací o nákupních kurzech. Požadavek ustanovení § 11

odst. 4 písm. b) zákona o směnářské činnosti je však právě opačný, a to takový, že nákupní kurzy mají být uvedeny před prodejními kurzy.

25. Účastník řízení tak při všech výše uvedených kontrolních směnách v provozovně v ulici Karlova **uveřejnil kurzovní lístky, na kterých v případě směny české koruny nebyly směnné kurzy, jimiž jakožto osoba oprávněná provozovat směnářskou činnost provádí přepočítání při nabytí cizí měny, uvedeny před směnnými kurzy, jimiž jakožto osoba oprávněná provozovat směnářskou činnost provádí přepočítání při zcizení cizí měny.**

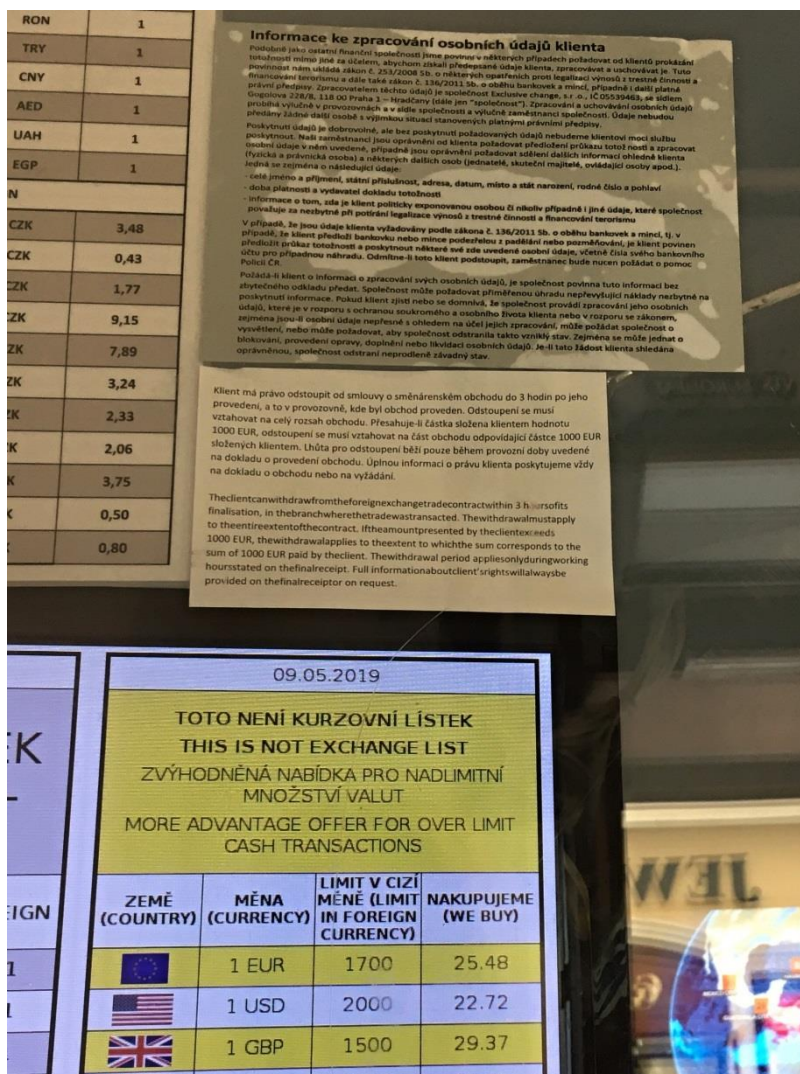
b) Vyjádření účastníka řízení

26. Účastník řízení se záležitosti kurzovních lístků uveřejněných v provozovně v ulici Karlova, tj. jejich obsahu, pozičnímu umístění na nich zveřejněných údajů a souvztažnosti s jinými informacemi uveřejněnými v provozovně, věnoval ve Vyjádření toliko, co se týče povinnosti informovat na kurzovním lístku o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu. V této souvislosti účastník řízení vyjádřil přesvědčení, že neporušil danou povinnost, když informaci o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu uveřejnil v souladu s požadavky zákona o ochraně spotřebitele na přepážce směnárny, a to jak v českém, tak i anglickém jazyce. K ostatním dílčím záležitostem týkajícím se jeho kurzovních lístků se účastník řízení nikterak konkrétně nevyjádřil, když poskytl toliko obecné vyjádření ke svému jednání po účinnosti novely zákona o směnářské činnosti, tj. po 1.4.2019 (viz body č. 53 až 59 tohoto rozhodnutí).

c) Vypořádání námitek účastníka řízení a právní kvalifikace

27. Ustanovení § 11 odst. 2 písm. f) zákona o směnářské činnosti stanoví, že kurzovní lístek obsahuje informace o právu osoby, se kterou provozovatel (tj. osoba oprávněná provozovat směnářskou činnost) provedl směnářský obchod, odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu.
28. Ustanovení § 11 odst. 3 věta třetí zákona o směnářské činnosti stanoví, že kurzovní lístek musí být dostatečně oddělen a odlišen od jakýchkoliv jiných informací uveřejněných v provozovně.
29. Ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o směnářské činnosti stanoví, že údaje o názvu nebo jiném označení měn, mezi nimiž provozovatel směnu provádí, a o směnných kurzech, jimiž je prováděn přepočítání mezi těmito měnami, se v případě směny české koruny uvádějí takovým způsobem, že se směnný kurz, jímž provozovatel provádí přepočítání při nabytí cizí měny, uvede před směnným kurzem, jímž provozovatel provádí přepočítání při zcizení cizí měny. Jinými slovy tedy nákupní kurzy mají být na kurzovním lístku uvedeny před prodejními kurzy.
30. K vyjádření účastníka řízení k problematice kurzovních lístků uveřejněných v jeho provozovně, tj. k údajnému uveřejnění informace o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu v souladu s požadavky zákona o ochraně spotřebitele, uvádí správní orgán, že úprava, týkající se povinnosti uveřejnit na kurzovním lístku informaci o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu obsažená v zákoně o směnářské činnosti, je ve vztahu k úpravě obsažené v zákoně o ochraně spotřebitele úpravou speciální, jejíž použití má přednost. Pokud tedy směnárník neuveřejní na svém kurzovním lístku informaci o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu, nelze toto jeho jednání ospravedlnit eventuálním splněním obecné informační povinnosti

vůči zákazníkům na jiném místě provozovny v režimu zákona o ochraně spotřebitele. Směnárníkovi tak lze bez pochyby přičítat porušení dané informační povinnosti v režimu zákona o směnářské činnosti, a jako za takové porušení jej i sankcionovat. Správní orgán zároveň konstatuje, že sama forma v jaké účastník řízení informaci o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu poblíž¹⁵ kurzovního lístku (nikoli přímo na něm) uveřejnil (velmi drobný text, v anglické jazykové mutaci částečně bez mezer mezi slovy) není v žádném případě dostatečná ani z pohledu zákona o ochraně spotřebitele (viz následující obrázek).

Informace o právu odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu v provozovně v ulici Karlova dne 9.5.2019

31. Ohledně ostatních dílčích záležitostí týkajících se jeho kurzovních lístků (tzn. jejich oddělení a odlišení od dalších informací a poziční umístění nákupních a prodejních kurzů) se účastník řízení v průběhu řízení již nikterak nevyjádřil. Správní orgán tudíž nenalezl žádné další argumenty účastníka řízení, se kterými by se musel zabírat. Účastník řízení zároveň nepopřel, že se předmětného jednání dopustil, když vytýkaný skutek jinak z věcného hlediska nerozporoval a ve Vyjádření se spíše zabýval časovým určením zjištěných nedostatků ve vztahu k plynutí času po novelizaci zákona o směnářské činnosti (viz níže).

¹⁵ viz spis Sp/2019/325/573 – přílohy č. 2, 3 a 4; č.l. 5, 11, 17 a 18

32. Správní orgán tak shrnuje výše uvedené do závěru, že v řízení ověřenou a prokázanou skutečností tak zůstává, že účastník řízení uveřejnil v předmětných dnech ve své provozovně kurzovní lístky, které jednak nesplňovaly obsahové náležitosti ať již co se týče chybějící nebo naopak přebytné informace, a současně ani neodpovídaly pozičním rozmístěním informací na nich uvedených požadavkům zákona. V rámci přestupkového řízení pak účastník řízení v tomto bodě předložil jedinou námitku, se kterou se správní orgán vypořádal.
33. Na základě shora uvedených skutečností má tedy správní orgán za zjištěné a prokázané, že účastník řízení tím, že během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16.4.2019 v 11:37 hod., 30.4.2019 v 10:25 hod., 9.5.2019 ve 12:00 hod. a 17.5.2019 v 15:10 hod. v provozovně v ulici Karlova uveřejnil kurzovní lístky, které:
- neobsahovaly informaci o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu;
 - nebyly dostatečně odděleny a odlišeny od další v provozovně uveřejněné informace, a to konkrétně od informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu a
 - v případě směny české koruny neuváděly směnné kurzy, jimiž účastník řízení provádí přepočty při nabytí cizí měny, před směnnými kurzy, jimiž účastník řízení provádí přepočty při zcizení cizí měny,
- porušil povinnosti podle ustanovení § 11 odst. 1, odst. 2 písm. f), odst. 3 a odst. 4 písm. b) zákona o směnářské činnosti, a dopustil se tak přestupku provozovatele podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d) zákona o směnářské činnosti.**

2) *Uveřejnění konkrétního výhodnějšího směnného kurzu*

a) *Skutková zjištění*

34. Z výše uvedeného popisu průběhů kontrolních směn ad 1) až ad 4) vyplývá, že účastník řízení uveřejnil při všech těchto kontrolních směnách v provozovně v ulici Karlova konkrétní výhodnější směnné kurzy v bezprostřední blízkosti kurzovního lístku (viz obrázek výše).
35. Na rozdíl od předcházející právní úpravy účinné do 31.3.2019 umožňující uveřejnění ve směnářské provozovně zvýhodněné nabídky (tj. výhodnějších směnných kurzů) ve formě konkrétních směnných kurzů, limitované toliko tím, že nesměla být zaměnitelná s kurzovním lístkem nebo údaji na něm uvedenými, zejména s údajem o směnném kurzu, od účinnosti novely zákona o směnářské činnosti k 1.4.2019 došlo k úpravě v tom směru, že zvýhodněná nabídka může nadále být v provozovně a jejím bezprostředním okolí uveřejněna pouze ve formě obecné informace bez uveřejnění konkrétního směnného kurzu. V důsledku novelizace zákona o směnářské činnosti tak došlo ke zpřísnění možnosti uveřejnit zvýhodněnou nabídku, resp. k omezení její formy, na což však účastník řízení adekvátním způsobem nezareagoval a výhodnější směnné kurzy v podobě konkrétních směnných kurzů ve svých provozovnách nadále kontinuálně uveřejňoval.

b) *Vyjádření účastníka řízení*

36. Problematikou uveřejnění konkrétních výhodnějších směnných kurzů se účastník řízení ve Vyjádření nijak konkrétně nezaobíral a omezil se jen na obecné vyjádření ke svému

jednání po účinnosti novely zákona o směnářské činnosti, tj. po 1.4.2019 (viz body č. 53 až 59 tohoto rozhodnutí).

c) Vypořádání námitek účastníka řízení a právní kvalifikace

37. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářské činnosti stanoví, že nabízí-li provozovatel směnný kurz, který je pro zájemce výhodnější než směnný kurz uvedený na kurzovním lístku, smí v provozovně a jejím bezprostředním okolí uveřejnit pouze obecnou informaci o této nabídce bez uveřejnění konkrétního směnného kurzu.
38. K problematice uveřejnění konkrétních výhodnějších směnných kurzů se účastník řízení v průběhu řízení nikterak nevyjádřil. Účastník řízení však zároveň vytykávaný skutek z věcného hlediska nerozporoval a nepopřel, že se předmětného jednání dopustil. Není tak námitek, které by správní orgán musel na tomto místě vypořádávat.
39. V průběhu řízení tak zůstala ověřena a prokázána skutečnost, že účastník řízení uveřejnil během čtyř kontrolních směn v provozovně v ulici Karlova konkrétní výhodnější směnné kurzy a nikoli pouze obecnou informaci o nabídce výhodnějších směnných kurzů bez uveřejnění konkrétního směnného kurzu.
40. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem má tedy správní orgán za zjištěné a prokázané, že účastník řízení tím, že během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16.4.2019 v 11:37 hod., 30.4.2019 v 10:25 hod., 9.5.2019 ve 12:00 hod. a 17.5.2019 v 15:10 hod. v provozovně v ulici Karlova uveřejnil při nabízení směnných kurzů, které byly pro zájemce výhodnější než směnné kurzy uvedené na kurzovním lístku, konkrétní směnné kurzy, **porušil povinnost podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářské činnosti, a dopustil se tak přestupku provozovatele podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářské činnosti.**

3) Nevrácení zákazníkovi přijatých peněžních prostředků

a) Skutková zjištění

41. Z výše uvedeného popisu průběhů kontrolních směn ad 1) až ad 4) vyplývá, že při kontrolní směně ad 1) v provozovně v ulici Karlova došlo dne 16.4.2019 v 11:37 hod. k situaci, kdy kontrolní pracovníci provedli kontrolní směnu a přibližně o 5 minut později se vrátili do dané provozovny s žádostí o vrácení peněžních prostředků z důvodu nespokojenosti s použitým směnným kurzem. Kontrolní pracovníci tak chtěli uplatnit své právo odstoupit od uzavřeného směnářského obchodu, neboli požadovali tzv. storno. Obsluha dané provozovny reagovala tak, že toto není možné, protože došlo ze strany kontrolních pracovníků k podpisu dokladu obsahujícího informace před provedením směnářského obchodu, který jim byl předložen ještě před provedením směnářského obchodu. Tento doklad byl obsluhou provozovny vystaven, přestože částka složená kontrolními pracovníky nepřevyšovala částku odpovídající 1 000 EUR (srov. ustanovení § 13 zákona o směnářské činnosti). Na opětovný dotaz kontrolních pracovníků, zda je tedy možné provést storno provedeného směnářského obchodu, bylo obsluhou provozovny opět sděleno, že nikoliv. Obsluha dané provozovny tedy opakovaně odmítla provést storno provedeného směnářského obchodu.
42. Obsluha dané provozovny tedy žádosti o provedení storna směnářského obchodu a vrácení peněžních prostředků nevyhověla, přičemž nemožnost odstoupení

od směnářenského obchodu odůvodňovala souhlasem kontrolních pracovníků se směnným kurzem vyjádřeným předchozím podpisem dokladu s předsmlavními informacemi. Tento souhlas však není v dané věci relevantní, neboť zákon o směnářenské činnosti konstruuje právo na odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu jako podmíněné (mimo časovou lhůtu 3 hodin) toliko jeho uplatněním v provozovně, ve které byl směnářský obchod proveden, a tím, že se musí vztahovat na celý rozsah smlouvy o směnářenském obchodu. Neboli nepodmiňuje jej ničím jiným a tedy ani podepsáním nebo nepodepsáním tzv. předsmlavní informace.

43. Došlo tak k situaci, kdy zákazníkovi nebylo provedeno storno směnářenského obchodu, neboli nebyly mu účastníkem řízení vráceny přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co zákazník účastníku řízení vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl.

b) Vyjádření účastníka řízení

44. Rovněž problematikou nevrácení zákazníkovi přijatých peněžních prostředků se účastník řízení ve Vyjádření nijak konkrétně nezaobíral a omezil se jen na obecné vyjádření ke svému jednání po účinnosti novely zákona o směnářské činnosti, tj. po 1.4.2019 (viz body č. 53 až 59 tohoto rozhodnutí).

c) Vypořádání námitek účastníka řízení a právní kvalifikace

45. Ustanovení § 16a odst. 1 zákona o směnářské činnosti stanoví, že zákazník může od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit do 3 hodin od provedení směnářenského obchodu, a to v provozovně, ve které směnářský obchod provedl s tím, že odstoupení se musí vztahovat na celý rozsah smlouvy o směnářenském obchodu.
46. Ustanovení § 16f odst. 1 písm. a) a b) zákona o směnářské činnosti stanoví, že odstoupí-li zákazník od smlouvy o směnářenském obchodu podle § 16a, provozovatel není povinen vrátit přijaté peněžní prostředky dříve, než mu přijaté peněžní prostředky vrátí zákazník nebo vrácení přijatých peněžních prostředků zákazník nabídne a provozovatel je nepřijme.
47. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářské činnosti stanoví, že provozovatel se dopustí přestupku tím, že zákazníkovi nevrátí přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu přijaté peněžní prostředky vrátil zákazník nebo mu zákazník jejich vrácení nabídl a provozovatel je nepřijal podle § 16f.
48. Správní orgán ve výše uvedeném směnářenském obchodě vysledoval zcela zjevnou jednoznačnou snahu obsluhy provozovny účastníka řízení o co největší ztížení pozice zákazníka poté, co tento včas a řádně uplatnil právo odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu. Namísto aby obsluha směnárny vrátila zákazníkovi bez zbytečného odkladu poté, co o to požádal, přijaté peněžní prostředky, odmítala opakovaně vyhovět žádosti o provedení storna směnářenského obchodu s poukazem na podepsání tzv. předsmlavní informace.
49. Zákon o směnářské činnosti však uplatnění práva zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu nevyklučuje předchozím podepsáním tzv. předsmlavní informace. Správní orgán v této souvislosti připomíná, že skutečnost, zda zákazník před tím, než přistoupí ke směně, podrobně studuje tzv. předsmlavní informaci (kterou by však správně dle ustanovení § 13 zákona o směnářské činnosti při směně částky nepřevyšující částku odpovídající 1 000 EUR ani neměl od obsluhy obdržet), nemá

s uplatněním práva odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu nic společného. Podmínky, které zákon o směnářské činnosti v ustanovení § 16a a následujících pro odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu stanovil, hovoří v souvislosti s tzv. předsmulvním informací toliko o situaci, kdy částka složená zákazníkem k provedení směny převyšuje částku odpovídající 1 000 EUR a zákazník může odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu pouze v rozsahu, v němž jím složená částka k provedení směny odpovídá částce 1 000 EUR, neboť právě jen před takovým směnářským obchodem měla být zákazníkovi sdělena tzv. předsmulvním informace. Cokoli je tak v rámci částky složené k provedení směny nad hodnotu 1 000 EUR, nepodléhá povinnosti vrátit zákazníkovi peněžní prostředky, a jenom v tomto případě tedy na zákazníkovi spočívá „odpovědnost“ za souhlas s tzv. předsmulvním informací projevený např. jejím podepsáním. To však zdaleka není případ výše uvedeného směnářského obchodu, při kterém zákazníci (kontrolní pracovníci) směnřovali částku 30 EUR.

50. I v případě záležitosti nevrácení zákazníkovi přijatých peněžních prostředků se účastník řízení v průběhu řízení k dané věci nijak nevyjádřil. Účastník řízení tak nerozporoval spáchání daného porušení. Ani v tomto případě tak není námitek, se kterými by správní orgán byl nucen se vypořádat.
51. V průběhu řízení tak zůstala ověřena a prokázána skutečnost, že účastník řízení v jednom případě nevrátil zákazníkovi přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu zákazník vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl, resp. po něm požadoval provedení storna směnřarského obchodu, pro něj zcela nevřhodného.
52. Na základě shora uvedených skutečností má tedy správní orgán za zjiřtřné a prokázané, že účastník řízení tím, že při jednom směnřarskřm obchodř provedenřm dne 16.4.2019 v 11:37 hod. v provozovně v ulici Karlova nevrátil zákazníkovi přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu zákazník vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl, **porušil povinnost podle ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnřarskř činnosti, a dopustil se tak přestupku provozovatele podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnřarskř činnosti.**

Obecně vyjádřeni účastníka řízení a reakce správního orgánu

53. Účastník řízení se ve Vyjádřeni více méně nezabřval jednotlivými zjiřtřnými poruřšeními, nřbrž poskytl souhrnně obecně vyjádřeni, ve kterřm předně uvedl, že se mu jeví jako nepřiměřeně tvrdě trestat jej za jednání, resp. opomenutí, kterřho se dopustil v prvních třdnech účinnosti novely zákona o směnřarskř činnosti, když větřšina nedostatků zjiřtřných v rámci kontroly, vyjma¹⁶ kontrolního zjiřtřni uvedenřho pod bodem 2.1.4 Protokolu o kontrole, představuje poruřšení povinností, které jsou pro všechny provozovatele směnřaren novinkou, zavedenou od 1.4.2019 (tj. pouze dva třdny před zahájřením místních řetřeni).
54. Dále účastník řízení ve Vyjádřeni uvedl, že má za to, že provozovatelřm směnřaren měla být od účinnosti takto rozsáhle novely poskytnuta alespoň dvouměřiční překlenovací lhřta, v rámci které by jednotlivě provozovny směnřaren přizpůsobily svřj provoz a fungování novelizovanřmu znění zákona o směnřarskř činnosti. Účastník řízení je

¹⁶ Kontrolní zjiřtřni uvedená pod bodem 2.1.4 Protokolu o kontrole, tj. kontrolní zjiřtřni třkající se všechna kurzovního listku účastníka řízení, představují rovněž poruřšení povinností, které byly do zákona o směnřarskř činnosti vřleněny s účinností od 1.4.2019.

toho názoru, že jednání správního orgánu, kdy tento přistoupil téměř k okamžitým kontrolám již v prvních třech týdnech účinnosti novelizovaného znění zákona, je do značné míry šikanózní praktikou, jejímž cílem je využít legislativních změn k co nejrozsáhlejšímu potrestání provozovatelů směnáren.

55. V neposlední řadě účastník řízení ve Vyjádření zdůraznil skutečnost, že zaměstnanci směnáren byli v rámci zaškolování u společnosti *IDEA 4 systems.cz* jednotlivými školiteli informováni, že správní orgán bude do jisté míry tolerantní, tj. že k provádění rozsáhlých kontrol dodržování povinností zanesených do zákona o směnářské činnosti předmětnou novelizací, bude přistupovat s jistým časovým odstupem, aby tak provozovatelé směnáren měli dostatek časového prostoru pro přenastavení vlastního fungování a jeho uvedení do souladu s novelizovaným zněním zákona. Pro účastníka řízení je proto překvapivé, že tento příslib ze strany správního orgánu nebyl dodržen.
56. V souvislosti s námitkou účastníka řízení, že většina nedostatků zjištěných v rámci kontroly (ve skutečnosti se jedná o všechny nedostatky zjištěné v rámci kontroly – pozn. správního orgánu) představuje porušení povinností, které jsou pro všechny provozovatele směnáren novinkou zavedenou od 1.4.2019, a že je tedy nepřiměřeně tvrdé trestat jej za jednání, resp. opomenutí, kterého se dopustil v prvních týdnech účinnosti novely zákona o směnářské činnosti, uvádí správní orgán následující. Zákon č. 5/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, jímž byl novelizován zákon o směnářské činnosti, byl ve Sbírce zákonů uveřejněn dne 10.1.2019, a osoby oprávněné provozovat směnářskou činnost tak měly více než dvou a půl měsíční časový prostor, aby se na vstup dané novely v účinnost mohly náležitě připravit. Obecně je účelem legisvakanční lhůty, tj. lhůty mezi počátkem platnosti právní normy a počátkem její účinnosti, zajistit, aby se adresáti právního předpisu seznámili s jeho obsahem tak, aby se jím okamžitě od nabytí jeho účinnosti mohli řídit. Zároveň je třeba, aby délka legisvakanční doby byla úměrná rozsahu a významu změn, které právní předpis oproti dosavadnímu stavu přináší. Správní orgán je přesvědčen, že více než dvou a půl měsíční (80 dní trvající) legisvakanční lhůta je zcela přiměřená v případě zákona, který má po novelizaci třicet šest paragrafů, přičemž podstatná část z nich zůstala novelizací nedotčena nebo byla dotčena jen minimálně. Správní orgán se pak neztotožňuje s účastníkem řízení v jeho přesvědčení, že by porušení zákona o směnářské činnosti spáchané byť v prvních týdnech po jeho novelizaci mělo zůstat bez potrestání.
57. Požadavek účastníka řízení na další dvouměsíční „překlenovací“ časový prostor, tj. včetně legisvakanční doby na časový prostor celkově více než čtyř a půl měsíční, pro přizpůsobení provozu a fungování směnářského pracoviště novým podmínkám, považuje správní orgán za neopodstatněný. Osoby oprávněné provozovat směnářskou činnost včetně směnárníků měly v měsících leden až březen roku 2019 dostatečný časový prostor pro nastudování přijatých legislativních změn ve směnářské oblasti a jejich následné implementování do své praxe při provádění směnářských obchodů. Správní orgán se rovněž důrazně ohrazuje proti nařčení účastníka řízení ze šikanózního jednání spočívajícího v provedení „okamžité“ kontroly v prvních týdnech účinnosti novelizovaného znění zákona o směnářské činnosti. Pravomoc správního orgánu provést u dohlížených subjektů kontrolu dodržování povinností stanovených předpisy upravujícími postup při provozování směnářské činnosti je dána ustanovením § 17 odst. 1 zákona o směnářské činnosti a není nijak časově omezena. Konstatování, že výkon zákonné pravomoci dohledového orgánu je projevem šikany vůči dohlíženým osobám, je tak zcela nepřijatelné a nepřijatelné.

58. Již jen na okraj uvádí správní orgán, že on sám navíc ve snaze učinit mezi osobami oprávněnými provozovat směnářenskou činnost co nejširší osvětu o předmětné novelizaci zákona o směnářské činnosti obeslal tyto (samozřejmě včetně účastníka řízení) dne 1.4.2019 plošně informačním dopisem¹⁷, ve kterém upozorňoval na skutečnost, že dochází dne 1.4.2019 k novelizaci zákona o směnářské činnosti a zdůrazňoval nejdůležitější změny a novinky. Informační dopis obsahoval konkrétně mimo jiné upozornění na právo zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu, povinnost informovat o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu na kurzovním lístku nebo zákaz uveřejňování nabídky výhodnějšího směnného kurzu formou uveřejnění konkrétního směnného kurzu. V rámci informačního dopisu bylo rovněž uvedeno, že je nezbytné věnovat novému znění zákona o směnářské činnosti dostatečnou pozornost, a to tak, aby činnost směnárů byla vykonávána zcela v souladu se všemi zákonnými ustanoveními. Účastníkovi řízení byl předmětný informační dopis doručen do jeho datové schránky dne 3.4.2019.
59. Pokud se týká námitky účastníka řízení, že snad jeho zaměstnanci byli v rámci školení u soukromé společnosti zpraveni o tom, že správní orgán bude v počátečním období po předmětné novelizaci nějak benevolentní směrem ke směnárům a kontroly započne až s určitým časovým odstupem, což si účastník řízení zcela nepochopitelně vyložil jako jakýsi „příslib“ správního orgánu, lze pouze konstatovat, že Česká národní banka nikdy oficiálně ani neoficiálně nesdělila, že bude osobám oprávněným provozovat směnářenskou činnost po účinnosti předmětné novely poskytovat časový prostor pro uvedení provozování směnářské činnosti do souladu s novelizovaným zněním zákona o směnářské činnosti. Hovořit v tomto případě o nějakém slibu České národní banky, který by byl navíc porušen, tak rozhodně není na místě a správní orgán to považuje za vzorový příklad nepodloženého a účelového tvrzení.

Odnětí povolení k činnosti směnárů

60. Ustanovení § 46e odst. 2 zákona o České národní bance zmocňuje správní orgán k tomu, že může v řízení o přestupku uložit rovněž opatření k nápravě nebo odejmout oprávnění k činnosti podle příslušného právního předpisu.
61. Ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti stanoví, že Česká národní banka může povolení k činnosti směnárů odejmout, jestliže směnář opakovaně nebo závažným způsobem porušil povinnost stanovenou zákonem o směnářské činnosti nebo jiným právním předpisem upravujícím postup při provozování směnářské činnosti.
62. V letech 2018 a 2019 bylo s účastníkem řízení správním orgánem již vedeno přestupkové řízení pro porušení zákona o směnářské činnosti, ve znění účinném do 31.3.2019, spočívající v tom, že účastník řízení při sedmi kontrolních směnách provedených kontrolními pracovníky České národní banky v jedné jeho provozovně uveřejnil informace o nabídce výhodnějších směnných kurzů způsobem zaměnitelným s údaji o směnných kurzech uvedených na kurzovním lístku. Za toto porušení zákona o směnářské činnosti, ve znění účinném do 31.3.2019, byla účastníku řízení

¹⁷ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 1; č.l. 1–2

v přestupkovém řízení sp. zn. Sp/2017/470/573 rozhodnutím o rozkladu ze dne 9.5.2019, č.j. 2019/050606/CNB/110, pravomocně uložena pokuta 500 000 Kč¹⁸.

63. Zároveň byl účastník řízení v prvostupňovém rozhodnutí č.j. 2019/24376/570 ze dne 28.2.2019 v bodě č. 45 na možnost přistoupení k odnětí povolení k činnosti směnárníka v případě budoucího opětovného výskytu porušení zákona o směnářské činnosti nebo jiného zákona upravujícího oblast směnářské činnosti správním orgánem výslovně upozorněn. Účastník řízení si tak musel být velice dobře vědom hrozby možnosti nedobrovolného ukončení činnosti.
64. Zmíněné přestupkové řízení však na praktickou činnost účastníka řízení nemělo vůbec žádný vliv, když účastník řízení se z části obdobných a z části dalších nových porušení dopustil znovu, a uložená pokuta se tak zcela minula svým zamýšleným preventivním účinkem. Tato pokuta zjevně nesplnila svoji preventivní funkci, neboť nevedla účastníka řízení k tomu, aby se vyvaroval opakovaného protiprávního jednání *pro futuro*. V případě takového účastníka řízení je tak zcela na místě při nefunkčnosti institutu ukládání pokut přistoupit k další možnosti, kterou zákon o směnářské činnosti správnímu orgánu svěčuje.
65. Správní orgán navíc vnímá velmi negativně zejména skutečnost, že účastník řízení, aniž by upravil svůj kurzovní lístek a nabídku výhodnějších směnných kurzů tak, aby tyto byly v souladu s novými požadavky zákona o směnářské činnosti, provozoval směnářskou činnost dál s nezměněným kurzovním lístkem a zvýhodněnou nabídkou směnných kurzů. Správní orgán dal přitom již v předchozím přestupkovém řízení účastníku řízení jasně na srozuměnou, že jeho kurzovní lístek a zvýhodněná nabídka neodpovídají požadavku zákona na vzájemnou nezaměnitelnost, což v kombinaci se změnou zákonné úpravy ke dni 1.4.2019, o které navíc správní orgán účastníka řízení individuálně informoval, spočívající mimo jiné ve zpřísnění „režimu“ zvýhodněné nabídky, mělo účastníka řízení jednoznačně vést k podstatné úpravě jeho způsobu provozování směnářské činnosti. Leč se tak ani náznakem nestalo. Účastník řízení tak ani po téměř dvou a půl letech trvajícím působení v oblasti poskytování směnářské činnosti není schopen, a podle jeho chování zřejmě ani ochoten, přizpůsobit své konání povinnostem zákona o směnářské činnosti. Správní orgán zároveň jak porušení, které bylo předmětem předchozího přestupkového řízení, tak porušení, která jsou předmětem přestupkového řízení současného, hodnotí jako závažná, neboť tato porušení se ve svém konečném důsledku negativně dotýkají majetkové sféry zákazníků účastníka řízení.
66. Správní orgán tak dospěl k závěru, že činnost účastníka řízení v oblasti poskytování směnářské činnosti jako osoby, u které nelze, a to ani cestou uložení poměrně vysoké pokuty, zajistit, že její poskytování směnářské činnosti bude napříště souladné s požadavky zákonné regulace, je naprosto nežádoucí. Je tak zcela na místě zde přistoupit jako *ultima ratio* podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti k **odnětí povolení k činnosti směnárníka, a to za opakované a současně závažné porušování povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti.**
67. Správní orgán proto ze všech shora uvedených důvodů u účastníka řízení přistoupil k odnětí povolení k činnosti směnárníka s tím, že **účastník řízení již nemůže ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí směnářskou činnost provozovat.**

¹⁸ viz spis Sp/2019/325/573 – přílohy č. 13 a 14; č.l. 62–81

Sankce

68. Účastník řízení je **profesionálním subjektem** působícím v oblasti provozování směnářenské činnosti v době spáchání daných přestupků již téměř dva a půl roku, a proto není možné zcela přejít jeho pochybení, když jimi byly naplněny skutkové podstaty celkem tří různých přestupků. Účastník řízení by vzhledem k již delší dobu trvajícímu svému působení v oblasti směnářství měl znát všechny předpisy upravující směnářenskou činnost a dodržovat povinnosti z těchto předpisů vyplývající.
69. K možné **liberaci** účastníka řízení dle § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupku zabránil, a současně neučinil nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku.
70. Ustanovení § 24 odst. 1 zákona o směnářské činnosti stanoví, že **přestupky** podle tohoto zákona **projednává Česká národní banka**. Správní orgán byl tak legitimován projednat předmětné přestupky.
71. Ustanovení § 35 přestupkového zákona zmocňuje správní orgán k **uložení** za přešupek **správního trestu** v podobě napomenutí, **pokuty**, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty nebo zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
72. V popsaném případě se jeví jako nejefektivnější prostředek, který zajistí splnění represivního i generálně preventivního účelu sankce **uložení pokuty** dle ustanovení § 22 odst. 2 písm. c) zákona o směnářské činnosti, které umožňuje správnímu orgánu uložit za každý z daných přestupků pokutu **do 5 000 000 Kč**.
73. Správní orgán při **určování druhu správního trestu** a jeho výměry přihlížel v souladu s ustanovením § 37 odst. 2 písm. a), c) a g) přestupkového zákona k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. Zmíněné ustanovení § 37 přestupkového zákona upravuje demonstrativní výčet faktorů, z nichž bylo možné vzhledem k charakteru přestupků uplatnit pouze výše jmenované.
74. Podle ustanovení § 38 přestupkového zákona je **povaha a závažnost** přestupku dána zejména: a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, b) významem a rozsahem následku přestupku, c) způsobem spáchání přestupku, d) okolnostmi spáchání přestupku a f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.
75. Účastník řízení svým jednáním spáchal přestupky provozovatele podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d), f) a o) zákona o směnářské činnosti, přičemž takové **porušení** předpisů upravujících směnářenskou činnost hodnotí správní orgán v jeho celkovém rozsahu jako **vysoce závažné povahy**.
76. Pokud jde o **dotčené nebo ohrožené zájmy chráněné zákonem**, byly tyto u jednotlivých přestupků různé. Přestupkem ad i) byl ohrožen zájem klientů na potřebné komplexní informovanosti o podmínkách provádění směnářských obchodů. Přestupek ad ii) ohrozil zájem klientů na informovanosti o konkrétní výši směnného kurzu, který bude aplikován na jejich potencionální směnářský obchod s tím, že takové ohrožení se pak výrazně podepsalo pod provedení již konkrétních pro zákazníka zcela nevýhodných a svojí ztrátovostí neracionálních transakcí. Přestupek ad iii) ohrozil chráněný zájem

zákazníků na tom, aby v důsledku provedení směnárenského obchodu neutrpěli konkrétní ztrátu finančních prostředků.

77. Co se týká **způsobu porušení** předpisů upravujících směnárenskou činnost, považuje správní orgán přestupky ad i) a ad ii) za delikty **komisivní povahy**, neboť účastník řízení se v těchto případech dopustil aktivního konání, které mu zákonná úprava zapovídala (tj. uveřejnit neúplný nebo obsahově nesprávný kurzovní lístek a uveřejnit ve formě konkrétních směnných kurzů výhodnější směnné kurzy, než byly směnné kurzy uvedené na kurzovním lístku). Přestupek ad iii) považuje správní orgán naopak za delikt **omisivní povahy**, neboť účastník řízení se jej dopustil opomenutím, resp. nekonáním tam, kde mu zákonná ustanovení povinnost nějakým způsobem konat ukládala (tj. vrátit zákazníkovi bez zbytečného odkladu peněžní prostředky při jím provedeném odstoupení od smlouvy o směnárenském obchodu).
78. K **rozsahu porušení** právních předpisů správní orgán konstatuje, že se v daném případě jedná o souběh přestupků, a to vícečinný souběh nestejnorodý. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze zásady absorpce, kdy jsou sbíhající se přestupky postiženy pouze sankcí, která je zákonem stanovena za nejtěžší z nich, a v případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, je potom ukládána sankce za přestupek nejzávažnější. Vzhledem k tomu, že zákon o směnárenské činnosti u všech tří přestupků stanoví shodné rozpětí sankcí, správní orgán posoudil jako nejzávažnější z dané množiny přestupů přestupek ad iii), tj. nevrácení zákazníkovi přijatých peněžních prostředků. Správní orgán při úvaze o konkrétní výši sankce přihlížel v rámci zákonem stanoveného rozpětí též k tomu, že se účastník řízení při své činnosti dopustil dalších dvou přestupků, přičemž tato skutečnost zvyšuje závažnost sankcionovaného protiprávního jednání a projevuje se přísnější sankcí (projev prvku asperačního při použití absorpční zásady).
79. Jako k **okolnosti, za níž byly přestupky spáchány**, přihlédl správní orgán především ke skutečnosti, že porušení zákona upravujícího směnárenskou činnost mělo u účastníka řízení v zásadě **systémový charakter**, když zcela stejné nedostatky byly v provozovně účastníka řízení shledány, co se týče podoby a obsahu kurzovních lístků a informace o nabídce výhodnějších směnných kurzů, ve všech čtyřech případech, kdy správní orgán provedl kontrolní směny a v časovém rozpětí více než jednoho měsíce. U těchto spáchaných porušení účastníkem řízení tak nelze v žádném případě hovořit o ojedinělosti a správní orgán byl nucen k této skutečnosti přihlídnout jako k **přítěžující okolnosti**.
80. Co se týče otázky **zavinění**, jedná se o delikty založené na objektivní odpovědnosti, a proto konkrétní zavinění není třeba zkoumat. Pokud jde o **účinek protiprávního jednání** účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty těchto přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli. Vznik škody netvoří obligatorní znak skutkové podstaty těchto přestupků.
81. Správní orgán při zvažování výše sankce hodnotil v souladu s § 40 přestupkového zákona jako výrazně **přítěžující okolnost** tu skutečnost, že s účastníkem řízení bylo v nedávné minulosti vedeno správním orgánem sankční přestupkové řízení za porušení předpisů upravujících směnárenskou činnost. Účastník řízení se tak dopustil **recidivy v protiprávním jednání**.
82. Se stejnou pečlivostí, s jakou správní orgán zjišťoval a hodnotil přítěžující okolnosti protiprávního jednání účastníka řízení, vyhledával i skutečnosti svědčící ve prospěch

účastníka řízení. Jako **okolnost svědčící ve prospěch** účastníka řízení hodnotil správní orgán to, že účastník řízení poskytl v rámci kontroly správnímu orgánu potřebnou součinnost.

83. Pokud se má správní orgán vyjádřit k **povaze činnosti účastníka řízení**, pak lze konstatovat, že účastník řízení jako subjekt, jehož podnikatelskou činností je provozování směnářenské činnosti, by měl ke zpřístupnění české nebo cizí měny zájemcům přistupovat zodpovědně a s maximální možnou vstřícností ke svým zákazníkům za samozřejmého generování smysluplného zisku z kurzových rozdílů při nákupu a prodeji měn. Jestliže však lze v činnosti účastníka řízení vysledovat spíše zřejmou snahu o obelstění zájemců o provedení směnářských obchodů a obohacení se na jejich úkor, nespátňuje v tom správní orgán povahu řádného a čestného provozování směnářské činnosti. I k tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty.
84. Správní orgán se zabýval také **majetkovými poměry** účastníka řízení, přičemž zjistil, že podle rozvahy ve zkráceném rozsahu ke dni 31.12.2018 činil vlastní kapitál účastníka řízení 980 000 Kč (spis – č.l. 27) a jeho oběžná aktiva byla 757 000 Kč (spis – č.l. 26). Podle výkazu zisku a ztráty v plném rozsahu ke dni 31.12.2018 byl výsledek hospodaření účastníka řízení za účetní období 166 000 Kč (spis – č.l. 25). Pakliže má tedy správní orgán zhodnotit majetkové poměry účastníka řízení, lze konstatovat, že tento je při vlastním kapitálu dosahujícím téměř 1 000 000 Kč schopen svojí činností generovat zisk.
85. S majetkovými poměry účastníka řízení souvisí i **objemy směnářských obchodů** účastníka řízení, který dle správnímu orgánu předložených výkazů DEV (ČNB) 26-04¹⁹ nakoupil v 1. čtvrtletí 2019 celkem 189 256 EUR a ve 2. čtvrtletí 2019 celkem 107 110 EUR. **Celkové objemy** účastníkem řízení **provedených směnářských obchodů** činily za rok 2018 částku 39 267 574 Kč u nákupu cizí měny a částku 8 027 029 Kč u prodeje cizí měny a za 1. pololetí roku 2019 částku 9 234 750 Kč u nákupu cizí měny a částku 2 823 681 Kč u prodeje cizí měny. Z hodnot celkových objemů účastníkem řízení provedených směnářských obchodů za 1. pololetí roku 2019 tak lze konstatovat, že roční objemy nakoupené a prodané cizí měny za rok 2019 budou pravděpodobně přibližně poloviční, než byly objemy v roce 2018. Výše uvedené celkové objemy provedených směnářských obchodů a objemy nakoupené cizí měny EUR (přičemž účastník řízení např. ve 2. čtvrtletí roku 2019 prováděl směnářské obchody ještě s dalšími čtrnácti cizími měnami) pak rozhodně řadí účastníka řízení mezi spíše velké nebankovní směnárny.
86. Správní orgán zároveň konstatuje, že závažnost porušení předpisů upravujících směnářskou činnost ze strany účastníka řízení mu neumožnila vyřešit tato porušení pouze projednáním v přestupkovém řízení a od uložení peněžité sankce upustit. Od posledního sankcionování účastníka řízení v únoru, resp. květnu, 2019 velmi brzy se dostavivší recidiva v jeho protiprávním jednání pak svědčí o tom, že předchozí uložená sankce nebyla pro účastníka řízení natolik citelná, aby jej odradila od páčání dalších přestupků v oblasti směnářské činnosti. Představa účastníka řízení předestřená v jeho Vyjádření, že by správní orgán měl v tomto řízení přistoupit v souladu s ustanovením § 35 přestupkového zákona k uložení správního trestu v podobě napomenutí, se ve světle výše uvedeného jeví jako absurdní a zcela zcestná. Pokud účastník řízení myslel vážně, že správní orgán by měl uplatňovat sankční politiku spočívající v tom, že každé další

¹⁹ viz spis Sp/2019/325/573 – příloha č. 16, č.l. 84

(opakující se) porušení zákona spáchané jedním stejným subjektem bude trestáno mírněji, než porušení předcházející, nezbyvá správnímu orgánu než ubezpečit účastníka řízení, že funkční sankční politika je založena na principu přesně opačném – každé další porušení, kterého se dopustí jeden a ten samý subjekt je třeba vždy trestat přísněji. Správní orgán musí tedy v tomto okamžiku naopak přistoupit k uložení pokuty, která bude mnohem vyšší, než byla pokuta uložená v předchozím řízení.

87. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem a v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky se správní orgán rozhodl uložit účastníku řízení **pokutu ve výši 2 000 000 Kč** (slovy dva miliony korun českých), a to podle ustanovení § 22 odst. 2 písm. c) zákona o směnářské činnosti.
88. Pokuta v této výši je uložena v dolní polovině zákonem vymezeného rozpětí. Výše ukládané pokuty je s ohledem na její represivní účinek zcela odpovídající. Současně v rámci generální prevence dává správní orgán všem ostatním subjektům působícím v oblasti směnářství najevo, že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy hodnotí jako velice závažné a jeho nevyhnutelným následkem je uložení peněžitého postihu v takovéto výši.
89. Na základě všech shora uvedených skutečností rozhodl správní orgán tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

K části II. výroku rozhodnutí – náhrada nákladů řízení

90. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákon o směnářské činnosti. Účastník řízení tedy vyvolal řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.
91. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., svým § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníku řízení k úhradě náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 152 správního řádu a přiměřeně též podle části druhé, hlavy VIII. téhož zákona rozklad k bankovní radě České národní banky, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Ing. Ondřej Huslar
náměstek ředitele sekce licenčních
a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2020/12486/CNB/110 ze dne 23. ledna 2020, sp.zn. Sp/2019/325/573**

V Praze dne 23. ledna 2020
Č.j.: 2020/012486/CNB/110
Počet stran: 11
Vypraveno dne: 24.ledna 2020

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále jen „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 15. 11. 2019 společností Exclusive Change, s. r. o., IČO 055 39 463, se sídlem Chudenická 1058/32, 102 00 Praha 10 – Hostivař¹, rozhodnutí České národní banky č. j. 2019/111073/570 ze dne 21. 10. 2019, sp. zn. Sp/2019/325/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) rozhodla takto:

I.

Rozhodnutí České národní banky č. j. 2019/111073/570 ze dne 21. 10. 2019 se podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance mění tak, že se ve výrokové části za slovy „čímž porušila“ v bodě iii) nahrazuje text „ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářenské činnosti“ textem „povinnost vrátit přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co jí přijaté peněžní prostředky vrátil zákazník, vyplývající z ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářenské činnosti“.

II.

Ve zbytku se rozklad společnosti Exclusive Change, s. r. o., IČO 055 39 463, se sídlem Chudenická 1058/32, 102 00 Praha 10 – Hostivař, podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zamítá a rozhodnutí České národní banky č. j. 2019/111073/570 ze dne 21. 10. 2019 se potvrzuje.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] U společnosti Exclusive Change, s. r. o., IČO 055 39 463, se sídlem Chudenická 1058/32, 102 00 Praha 10 – Hostivař (dále jen „účastník řízení“) provedla Česká národní

¹ Na základě rozhodnutí jediného společníka společnosti Exclusive Change, s. r. o., při výkonu působnosti valné hromady ze dne 19. 11. 2019 došlo ke změně sídla společnosti. Tato skutečnost byla do obchodního rejstříku zapsána dne 11. 12. 2019. Bankovní rada proto v rozhodnutí o rozkladu uvádí již nové sídlo společnosti Exclusive Change, s. r. o.

banka kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), která byla zahájena doručením oznámení o zahájení kontroly č. j. 2019/053466/CNB/650 dne 31. 5. 2019 a ukončena dne 22. 7. 2019 marným uplynutím lhůty pro podání námitek proti protokolu o kontrole č. j. 2019/065335/CNB/650 ze dne 27. 6. 2019².

[2.] Na základě kontrolních zjištění zahájila Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále též „správní orgán prvního stupně“) s účastníkem řízení doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední č. j. 2019/85441/570 ze dne 2. 8. 2019 přestupkové řízení.

[3.] Přestupkové řízení bylo zahájeno dne 12. 8. 2019 pro důvodné podezření z porušení povinností, které účastníkovi řízení jako směnárníkovi ukládají ustanovení zákona č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o směnářské činnosti“).

[4.] Dne 21. 10. 2019 vydal správní orgán prvního stupně pod č. j. 2019/111073/570 rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo účastníkovi řízení ve výrokové části I za opakované a závažné porušování povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti odňato povolení k činnosti směnárníka, udělené mu Českou národní bankou s datem oprávnění k činnosti 5. 12. 2016.

[5.] Ve výrokové části II byla účastníkovi řízení podle ustanovení § 22 odst. 2 písm. c) zákona o směnářské činnosti uložena pokuta ve výši 2 000 000 Kč za to, že

- i) během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16. 4. 2019 v 11:37 hod., 30. 4. 2019 v 10:25 hod., 9. 5. 2019 ve 12:00 hod. a 17. 5. 2019 v 15:10 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město uveřejnil kurzovní lístky, které neobsahovaly informaci o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu, nebyly dostatečně odděleny a odlišeny od informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu a v případě směny české koruny neuváděly směnné kurzy, jimiž účastník řízení provádí přepočty při nabytí cizí měny, před směnnými kurzy, jimiž provádí přepočty při zcizení cizí měny; tím porušil ustanovení § 11 odst. 1, odst. 2 písm. f), odst. 3 a odst. 4 písm. b) zákona o směnářské činnosti, a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d) zákona o směnářské činnosti,
- ii) během čtyř kontrolních směn provedených kontrolními pracovníky České národní banky ve dnech 16. 4. 2019 v 11:37 hod., 30. 4. 2019 v 10:25 hod., 9. 5. 2019 ve 12:00 hod. a 17. 5. 2019 v 15:10 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město uveřejnil při nabízení směnných kurzů, které byly pro zájemce výhodnější než směnné kurzy uvedené na kurzovním lístku, konkrétní směnné kurzy; tím porušil ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářské činnosti, a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářské činnosti, a
- iii) při jednom směnářském obchodě provedeném dne 16. 4. 2019 v 11:37 hod. v provozovně na adrese Karlova 161/32, 110 00 Praha 1 – Staré Město nevrátil zákazníkovi přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu zákazník vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl; tím porušil ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti, a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářské činnosti.

[6.] Účastníkovi řízení byla dále ve výrokové části III podle § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.

² Kontrolní spis tvoří přílohu správního spisu sp. zn. Sp/2019/325/573.

[7.] Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 31. 10. 2019.

[8.] Účastník řízení podal proti napadenému rozhodnutí v zákonné lhůtě dne 15. 11. 2019 rozklad, v němž žádá, aby bylo napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušeno, nebo aby v případě prokázání spáchání přestupků byla uložena mnohem mírnější sankce.

[9.] ***V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 89 odst. 2 správního řádu.***

[10.] Bankovní rada po přezkoumání rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro rozhodnutí. Řízení, které mu předcházelo, netrpí vadami způsobujícími jeho nezákonnost.

[11.] K námitkám uvedeným v rozkladu uvádí bankovní rada následující.

I. K jednotlivým bodům výrokové části napadeného rozhodnutí

a) K bodu i) výrokové části napadeného rozhodnutí – kurzovní listky

[12.] *Účastník řízení uvádí, že informace o právu zákazníka odstoupit od smlouvy (o směnárenském obchodu – pozn. bankovní rady) byla v provozovně uveřejněna, ale kontrolní pracovníci České národní banky si ji pravděpodobně do svého spisu nezařadili. Dále podle účastníka řízení byly kurzovní listky dostatečně odděleny a odlišeny od informace o možnosti úpravy kurzů.*

[13.] K části námitky týkající se poskytování informace o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu bankovní rada uvádí, že účastníkovi řízení není vytýkáno, že uvedenou informaci neměl na provozovně k dispozici. To, že informace tohoto charakteru byla ve směnárenské provozovně při místních šetřeních zobrazena, správní orgán prvního stupně dokonce sám v bodě 22 napadeného rozhodnutí potvrdil. Účastníkovi řízení je však vytýkáno, že se tato informace nacházela mimo elektronické tabule s kurzovním lístkem, což je v rozporu s § 11 odst. 2 písm. f) zákona o směnárenské činnosti. Pro vytýkané protiprávní jednání je podstatné, že daná informace nebyla součástí kurzovního lístku, neboť se nacházela na papírovém nosiči umístěném zcela mimo LCD obrazovku³ obsahující kurzovní lístek. Umístění dotčené informace mimo kurzovní lístek pak bylo zaznamenáno v rámci všech místních šetření (viz úřední záznamy o provedených místních šetřeních, které obsahují podrobnou fotodokumentaci směnárenských provozoven účastníka řízení). Námitka účastníka řízení, že informace o právu zákazníka odstoupit od smlouvy na provozovně byla, se proto míjí s podstatou vytýkaného jednání.

[14.] Bankovní rada pak nesouhlasí ani s druhou částí námitky účastníka řízení týkající se kurzovního lístku, tj. že informace o možnosti úpravy kurzů byla ve všech případech dostatečně oddělena od kurzovního lístku. Z fotodokumentace z provedených místních šetření zcela jednoznačně vyplývá, že sdělení cit.: „MOŽNÁ ÚPRAVA KURZŮ PO DOHODĚ PŘED TRANSAKČÍ / VARIATION OF RATES MAY ONLY BE BY AGREEMENT PRIOR TO TRANSACTION“ bylo umístěno v dolní části kurzovního lístku mezi informací o úplatě za provedení směnárenského obchodu na jedné straně a informací o obchodní firmě a identifikačním čísle osoby na straně druhé. Obsah kurzovního lístku je však dán taxativně ustanovením § 11 odst. 2 zákona o směnárenské činnosti a informace o možnosti úpravy kurzů po dohodě se zájemcem o směnu součástí kurzovního lístku být nesmí. V souladu

³ Elektronické tabule (LCD obrazovky) s kurzovním lístkem a nabídkou výhodnějších směnných kurzů měly při všech kontrolních směnách zcela identickou podobu.

s § 11 odst. 3 větou třetí zákona o směnářenské činnosti pak musí být kurzovní lístek dostatečně oddělen a odlišen od jakýchkoliv jiných informací uveřejněných v provozovně.

b) K bodu ii) výrokové části napadeného rozhodnutí – uveřejnění konkrétního výhodnějšího směnného kurzu

[15.] *Účastník řízení namítá, že výrok uvedený pod tímto bodem je nesrozumitelný a nejasný a není z něho patrné, jakého správního deliktu se účastník řízení dopustil. Z tohoto důvodu je podle účastníka řízení nepřezkoumatelný.*

[16.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení, že výrok uvedený pod bodem ii) výrokové části napadeného rozhodnutí je nesrozumitelný a nejasný, za nedůvodnou, a uvádí k ní následující. Podle § 93 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) musí výroková část rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný uznán vinným, obsahovat popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání, právní kvalifikaci skutku, vyslovení viny, formu zavinění (u fyzických osob), druh a výměru správního trestu, popřípadě výrok o podmíněném upuštění od uložení správního trestu, o upuštění od uložení správního trestu nebo o mimořádném snížení výměry pokuty, dále výrok o započtení doby, po kterou obviněný na základě úředního opatření učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem již nesměl činnost vykonávat, do doby zákazu činnosti, výrok o uložení ochranného opatření, výrok o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a výrok o náhradě nákladů řízení.

[17.] Bankovní rada je toho názoru, že z dotčené výrokové části pod bodem ii) napadeného rozhodnutí je zřejmé, za jaké jednání je účastník řízení postihován, jakého přestupku se tímto jednáním dopustil, podle jakých ustanovení bylo rozhodováno a jaký mu byl uložen správní trest. Skutek tak, jak je popsán a kvalifikován ve výrokové části bodu ii) napadeného rozhodnutí, naplňuje veškeré náležitosti § 93 zákona o přestupcích. Skutek byl specifikován dostatečně konkrétně na to, aby nemohl být zaměněn s jiným (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, dle něhož „[v]ýrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným“). Je z něj zřejmé, že účastník řízení v daném čase a místě jako směnárník uveřejnil ve svých provozovnách (v posuzovaném případě na jedné obrazovce společně s kurzovním lístkem) konkrétní nabídku výhodnějších směnných kurzů, než byly směnné kurzy uvedené na jeho kurzovním lístku, ačkoliv podle § 12 odst. 2 zákona o směnářenské činnosti smí směnárník v provozovně a jejím bezprostředním okolí uveřejnit pouze obecnou informaci o této nabídce (tedy bez uveřejnění konkrétního směnného kurzu). Ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářenské činnosti je v dotčené výrokové části napadeného rozhodnutí uvedeno. Bankovní rada proto neshledává výrok v této části napadeného rozhodnutí ani nesrozumitelným, ani nejasným. Navíc správní orgán prvního stupně se při popisu protiprávního jednání účastníka řízení v relevantní výrokové části napadeného rozhodnutí nijak zásadně neodchýlil od formulace ustanovení § 12 odst. 2 zákona o směnářenské činnosti.

[18.] Podle § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářenské činnosti platí, že poruší-li provozovatel povinnost podle § 12 odst. 2 téhož zákona, dopustí se přestupku. Rovněž na ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářenské činnosti správní orgán prvního stupně ve výrokové části II pod bodem ii) napadeného rozhodnutí výslovně odkázal. V souvislosti s popisem skutku lze pak konstatovat, že dotčená výroková část napadeného rozhodnutí obsahuje veškeré skutkové okolnosti podstatné pro naplnění znaků skutkové podstaty § 22 odst. 1 písm. f) zákona o směnářenské činnosti. Z dotčené výrokové části napadeného rozhodnutí je tedy mimo veškerou pochybnost zřejmé, jakého přestupku se účastník řízení

dopustil. Bod ii) výrokové části napadeného rozhodnutí tak nelze považovat za nepřezkoumatelný, jak v rozkladu namítá účastník řízení.

c) K bodu iii) výrokové části napadeného rozhodnutí – nevrácení přijatých peněžních prostředků zákazníkovi

[19.] K bodu iii) výrokové části napadeného rozhodnutí účastník řízení namítá, že takový případ nenastal, resp. protokol o kontrole podle účastníka řízení neprokazuje, že by se stal.

[20.] Vzhledem k tomu, že účastník řízení toto své obecné tvrzení nijak nedoložil, byl v rámci řízení o rozkladu vyzván⁴, aby označil a předložil důkaz na jeho podporu. Toto však účastník řízení ve stanovené lhůtě neučinil. Důkazy prokazující výše uvedené tvrzení pak účastník řízení nepředložil ani ke dni vydání tohoto rozhodnutí.

[21.] Bankovní rada má proto s ohledem na úřední záznam o provedeném místním šetření č. j. 2019/044410/CNB/650 ze dne 16. 4. 2019, který je součástí protokolu o kontrole č. j. 2019/065335/CNB/654 ze dne 27. 6. 2019 a jehož správnost účastník řízení v rámci kontroly ani v rámci řízení o námitkách proti protokolu o kontrole žádným způsobem nezpochybnil, za dostatečně prokázané, že účastník řízení při jednom směnářenském obchodě nevrátil zákazníkovi (kontrolnímu pracovníkovi) přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu zákazník vrácení přijatých peněžních prostředků nabídl. Navíc, to, že se předmětný směnářský obchod uskutečnil, prokazuje také doklad o provedení směnářského obchodu, jehož kopie je přílohou výše uvedeného úředního záznamu. Uvedenou námitku účastníka řízení tedy shledává bankovní rada neopodstatněnou a účelovou.

II. K uložené pokutě

[22.] K uložené sankci účastník řízení uvádí, že přestože Českou národní bankou kontrolován již byl, bylo to v jiné věci, a proto by se na něj mělo nahlížet, jako kdyby mu doposud žádná sankce uložena nebyla. V souvislosti s povahou uložené sankce účastník řízení namítá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a je nesprávné. Účastník řízení pak nesouhlasí s výší uložené pokuty a konstatuje, že by na její výši měla mít vliv i míra zavinění, tedy zda byl přestupek spáchán z nedbalosti, nebo úmyslně.

[23.] Bankovní rada v prvé řadě nesouhlasí s tvrzením účastníka řízení, že vzhledem k tomu, že byl dříve kontrolován v jiné věci, mělo by se na něho nahlížet, jako by mu doposud žádná sankce uložena nebyla. Jak totiž vyplývá z bodu 62 napadeného rozhodnutí, účastník řízení byl již v minulosti kontrolován a sankcionován za porušení povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti ve znění účinném do 31. 3. 2019, za což mu byla rozhodnutím správního orgánu prvního stupně č. j. 2019/24376/570 ze dne 28. 2. 2019, které nabylo právní moci dne 20. 5. 2019 (dále jen „předchozí rozhodnutí“), uložena pokuta ve výši 500 000 Kč. Vzhledem k tomu, že předchozí rozhodnutí nabylo právní moci ještě před zahájením stávajícího přestupkového řízení, nemohl správní orgán prvního stupně v době vydání napadeného rozhodnutí na účastníka řízení pohlížet jako na dosud netrestaného, neboť tento byl v daném okamžiku již jednou pravomocně postižen za přestupek podle zákona o směnářské činnosti. K sankční minulosti účastníka řízení byl přitom správní orgán prvního stupně povinen přihlídnout s ohledem na zákon o přestupcích, který ji výslovně zmiňuje jako okolnost, ke které by měl správní orgán při určení druhu a výměry správního trestu přihlížet, a to jako k přitěžující okolnosti.

[24.] Bankovní rada dále nesouhlasí s námitkou účastníka řízení o nesprávnosti a nezákonnosti odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k uložené pokutě a uvádí k ní následující. Pokud se jedná o určení druhu správního trestu a jeho výměry, bankovní rada

⁴ Výzva č. j. 2019/132494/110/CNB ze dne 17. 12. 2019.

konstatuje, že správní orgán prvního stupně vzal v úvahu všechna kritéria uvedená v § 37 zákona o přestupcích (viz body 68 až 88 napadeného rozhodnutí). Zohlednil zejména povahu a závažnost přestupku (viz body 74 až 78 a bod 83 napadeného rozhodnutí) a dále se zabýval všemi okolnostmi významnými z hlediska individuálního určení sankce, včetně hodnocení okolností přitěžujících (body 79 a 81 napadeného rozhodnutí) a polehčujících (bod 82 napadeného rozhodnutí). V rámci toho se pak zabýval i majetkovými poměry účastníka řízení a rovněž přihlédl k objemu směnářských obchodů za příslušná období (k tomu viz dále bod 29 tohoto rozhodnutí). S argumentací správního orgánu prvního stupně se bankovní rada ztotožňuje a konstatuje, že se správní orgán prvního stupně se všemi těmito skutečnostmi logicky, srozumitelně a přezkoumatelným způsobem v napadeném rozhodnutí, zejména v části „Sankce“ odůvodnění napadeného rozhodnutí, vypořádal. Uvedené námitky účastníka řízení pak nelze přisvědčit ani s ohledem na to, že účastník řízení v rozkladu nijak nespécifikoval, v čem by jím tvrzená nesprávnost nebo nezákonnost odůvodnění napadeného rozhodnutí měla spočívat.

[25.] Bankovní rada souhlasí i s výší pokuty, která byla účastníkovi řízení za jeho protiprávní jednání uložena. Bankovní rada se ztotožňuje s tím, že správní orgán prvního stupně uložil pokutu ve výši 2 000 000 Kč, neboť účastník řízení se dopustil opakovaného porušení povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti. Z toho je zřejmé, že předchozí uložená sankce nebyla pro účastníka řízení natolik citelná, aby jej odradila od páchání dalších přestupků v oblasti směnářské činnosti. Zároveň je uložena pokuta přiměřená majetkovým poměrům účastníka řízení (k tomu viz dále body 29 tohoto rozhodnutí) a není pro něho likvidační (k tomu dále rovněž bod 34 tohoto rozhodnutí).

[26.] Namítá-li účastník řízení, že správní orgán prvního stupně měl při úvaze o výši pokuty hodnotit i formu zavinění, pak bankovní rada konstatuje, že zákon o směnářské činnosti koncipuje odpovědnost za dotčené přestupky jako objektivní, jak je správně uvedeno v bodě 80 napadeného rozhodnutí. V tomto případě tedy není třeba prokazovat zavinění ve vztahu k porušení povinností vyplývajících z dotčeného zákona, ale pro posouzení odpovědnosti je rozhodující, že účastník řízení svým jednáním naplnil skutkové podstaty příslušných přestupků.

[27.] *Účastník řízení dále nesouhlasí se závěry správního orgánu prvního stupně o přiměřenosti uložené pokuty. V této souvislosti zdůrazňuje, že je marginálním subjektem na daném trhu, čemuž podle účastníka řízení odpovídá i nevelký dopad na veřejný zájem.*

[28.] Bankovní rada nepovažuje uloženou pokutu za nepřiměřenou. Již výše bankovní rada uvedla, že se účastník řízení nepoučil z předchozího potrestání, a že tedy pokuta uložena předchozím rozhodnutím ve výši 500 000 Kč neměla na účastníka řízení pozitivní výchovný efekt. Správní orgán prvního stupně tak musel přistoupit k uložení pokuty, která bude podstatně vyšší než v předchozím řízení. Navíc bankovní rada upozorňuje, že se účastník řízení dopustil celkem tří přestupků podle zákona o směnářské činnosti.

[29.] Uloženou pokutu pak nelze považovat za nepřiměřenou ani vzhledem k majetkovým poměrům účastníka řízení. Těmi se správní orgán prvního stupně zabýval v bodě 84 napadeného rozhodnutí, z něhož vyplývá, že výsledek hospodaření účastníka řízení byl ke dni 31. 12. 2018 160 000 Kč, vlastní kapitál k témuž datu činil 980 000 Kč a jeho oběžná aktiva byla 757 000 Kč. Jak bylo judikováno Nejvyšším správním soudem (viz rozsudek č. j. 10 Ads 140/2014 – 58 ze dne 14. 8. 2014), při ukládání sankce a posuzování jejího likvidačního charakteru na obchodní společnost nelze vycházet pouze a jen ze samotného zisku, nýbrž též z dalších skutečností, které pomáhají vytvořit si bližší představu o ekonomické síle subjektu. V případě účastníka řízení bylo tedy nutno přihlídnout právě k výši jeho vlastního kapitálu i k vysokým objemům provedených směnářských obchodů (viz bod 85 napadeného rozhodnutí). Při stanovení výše pokuty správní orgán prvního stupně podle bankovní rady

správně přihlédl i ke zřejmé snaze účastníka řízení o uvedení zájemce o provedení směnárenského obchodu v omyl, ze kterého by následně profitoval (viz bod 83 napadeného rozhodnutí). V neposlední řadě bylo v souvislosti s rozhodováním o výši pokuty nutno vzít v potaz, že se účastník řízení dopustil závažných přestupků, za které je možno podle § 22 odst. 2 písm. c) zákona o směnárenské činnosti uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč.

[30.] Závěrem k námitce týkající se přiměřenosti uložené pokuty bankovní rada poukazuje na to, že účastník řízení sám v rozkladu v souvislosti s námitkou vztahující se k odnětí povolení k činnosti směnárníka uvedl, že správní orgán prvního stupně měl zvážit variantu vyšší pokuty namísto odnětí povolení.

[31.] Bankovní rada dále dodává, že účastníka řízení rozhodně nelze považovat za „marginální“ subjekt v oblasti směnárství, jak sám sebe v rozkladu označuje účastník řízení. Subjekt, jehož celkové roční objemy provedených směnárenských obchodů přesahovaly v roce 2018 jenom u nákupu cizí měny částku 39 000 000 Kč, patří zcela určitě mezi spíše velké nebankovní směnárníky, a nelze tak hovořit o „nevelkém dopadu na veřejný zájem“. Skutečnost, že jednání vytýkaná účastníkovi řízení ohrožují veřejný zájem, je pak zřejmá i z toho, že zákonodárce považoval taková jednání za natolik škodlivá, že je vtělil do zákona jako skutkové podstaty přestupků.

[32.] *Účastník řízení tvrdí, že uhrazení stanovené pokuty by pro něho mělo citelný, ne-li likvidační dopad. Poukazuje na to, že Ústavní soud⁵ v rámci své rozhodovací činnosti již opakovaně dovodil, že jsou ústavně nepřípustné takové pokuty, jež mají likvidační charakter, neboli natolik přesahují možné výnosy z podnikání, že se podnikatelská činnost v podstatě stává bezúčelnou, tj. směřující pouze k úhradě uložené pokuty. Podle účastníka řízení není dále zřejmé, na základě čeho správní orgán prvního stupně dospěl k přesvědčení, že uložená pokuta nepovede k nezvratnému ohrožení jeho ekonomické „životaschopnosti“.*

[33.] Bankovní rada nesdílí názor účastníka řízení na likvidační dopad uložené pokuty. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu⁶, stejně jako podle účastníkem řízení citovaného nálezu Ústavního soudu, se likvidační pokutou rozumí sankce, „která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty“. V této souvislosti je pak třeba zdůraznit, že pokud účastník řízení namítá likvidační charakter uložené pokuty, musí toto tvrzení i dostatečně odůvodnit a musí unést o tomto tvrzení důkazní břemeno. Jak k tomu uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí č. j. 2 Afs 90/2009 – 68: „Pokud stěžovatel označuje výši uložené pokuty za likvidační, nelze mu přisvědčit zejména proto, že toto tvrzení nikterak neprokazuje.“

[34.] Namítá-li tedy účastník řízení likvidační dopady uložené pokuty, pak bankovní rada k tomu uvádí, že tak činí pouze obecně, odkazem na judikaturu Ústavního soudu. Bankovní rada s ohledem na všechny faktory dokreslující celkovou finanční situaci účastníka řízení (viz výše bod 29 tohoto rozhodnutí) dospěla k závěru, že uloženou pokutu nelze považovat za likvidační ve smyslu výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu. Navíc účastník řízení podle bankovní rady ani neunesl důkazní břemeno o likvidačním charakteru ukládané pokuty, neboť své tvrzení o likvidačním charakteru uložené pokuty blíže nekonkretizoval ani nepodpořil žádnými podklady. Pro úplnost je pak třeba doplnit, že skutečnost, že pokuta znamená pro delikventa finanční zátěž, sama o sobě nijak nesouvisí s likvidačností uložené pokuty, ale je běžným projevem represivní funkce sankce, kdy je odrazujícím účinku dosaženo tím, že uložení trestu se skutečně ve sféře delikventa negativně projeví.

⁵ Např. nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 52/13 ze dne 9. 9. 2014.

⁶ Viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008 – 133 ze dne 20. 4. 2010.

III. K odnětí povolení k činnosti směnárníka

[35.] *Účastník řízení nesouhlasí s tím, že mu bylo odňato povolení k činnosti směnárníka. Je toho názoru, že mu měl správní orgán prvního stupně spíše udělit vyšší pokutu, a ne hned odebrat povolení k činnosti směnárníka, což označuje za nejzazší možnost. Účastník řízení namítá, že jeho podnikání je až „na nějakou případnou drobnou výjimku“ souladné se zákonem, a nelze proto po něm spravedlivě požadovat, aby ukončil svoji podnikatelskou činnost. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a kontroly České národní banky považuje účastník řízení za šikanózní, brání mu řádně vykonávat podnikatelskou činnost. Účastník řízení klade otázku, zda i k jiným subjektům je přistupováno stejně.*

[36.] Pokud se týká námítky účastníka řízení, že správní orgán prvního stupně přistoupil k nejzazší možnosti řešení, a to k odnětí povolení, aniž by například uložil vyšší pokutu, bankovní rada uvádí, že podle zákona o směnářské činnosti je Česká národní banka oprávněna uložit dohlíženému subjektu opatření k nápravě (§ 18), pokutu (§ 20–22) nebo odejmout povolení k činnosti (§ 9). Jednotlivá opatření nemusí být uložena samostatně. Opatření k nápravě je koncipováno jako možnost, nikoliv povinnost správního orgánu jej uložit a jeho účelem je dosažení cílového stavu, tj. provozování činnosti v souladu se zákonem. Proto vždy bude záležet na výsledku správního uvážení, zda k využití tohoto nápravného prostředku bude přistoupeno, nebo bude uložena pokuta, která má jak represivní, tak i výchovný a preventivní charakter. V předchozím řízení byla účastníkovi řízení uložena pokuta. Jak je uvedeno v bodu 80 napadeného rozhodnutí, uložena pokuta nesplnila svoji preventivní funkci, když nevedla účastníka řízení k tomu, aby se do budoucna vyvaroval protiprávního jednání při výkonu své činnosti. Vzhledem k tomu, že uložení pokuty, představující zásah do majetkových poměrů účastníka řízení, nemělo požadovaný efekt, zastává bankovní rada názor, že ani opatření k nápravě by nezajistilo soulad se zákonem.

[37.] Navíc z § 35 zákona o přestupcích vyplývá, že odnětí povolení k činnosti není druhem správního trestu (sankce). Je ostatně i systematicky zařazeno do jiných právních předpisů, které umožňují správnímu orgánu bez ohledu na to, zda současně ukládá správní trest v podobě pokuty, přistoupit v řízení o přestupku (viz ustanovení § 46e odst. 2 zákona o České národní bance), resp. při opakovaném nebo závažném porušování povinností stanovených právními předpisy upravujícími postup při provozování směnářské činnosti (viz ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti), k odnětí povolení k činnosti směnárníka. Při vzájemném porovnání správního trestu pokuty a odnětí oprávnění k činnosti také nelze pominout, že pokuta nemá stejný účel jako odnětí povolení, neboť u pokuty, na rozdíl od odnětí oprávnění k činnosti, převažuje účel represivní (vedle do určité míry i generálně preventivního účinku).

[38.] K samotnému odnětí povolení k činnosti směnárníka pak bankovní rada uvádí, že podle § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti může Česká národní banka povolení k činnosti odejmout, jestliže směnárník opakovaně nebo závažným způsobem porušil povinnost stanovenou tímto zákonem nebo jiným právním předpisem upravujícím postup při provozování směnářské činnosti. Základní podmínkou pro odnětí povolení je tedy skutečnost, že k tomuto porušení dojde buď opakovaně, nebo závažně, přičemž obě tyto podmínky nemusejí být naplněny kumulativně, ale postačí splnění jedné z nich. Při posouzení závažnosti porušení zákonem stanovených povinností pak musí správní orgán, který o odnětí povolení (zrušení registrace) rozhoduje, vyložit obsah a rozsah tohoto neurčitého právního pojmu, a poté jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu a usoudit, zda jednání dohlíženého subjektu spočívající v porušení zákonem stanovené povinnosti dosáhlo takové intenzity, že naplňuje zákonný znak závažného porušení (srov. rozsudek Nevyššího správního soudu č. j. 1 As 20/2005-83).

[39.] Bankovní rada je toho názoru, že správní orgán prvního stupně této povinnosti dostal, když v bodech 61 až 65 napadeného rozhodnutí dostatečně odůvodnil, že účastník řízení opakovaně porušoval zákonné povinnosti vztahující se ke kurzovnímu lístku, a rovněž odůvodnil závažnost těchto porušení. Bankovní rada se s tímto odůvodněním ztotožňuje, v podrobnostech na něj odkazuje a uvádí, že stejně jako správní orgán prvního stupně hodnotí opakovaná protiprávní jednání účastníka řízení, blíže specifikovaná ve výroku napadeného rozhodnutí, jako velmi závažná. V této souvislosti bankovní rada poukazuje na to, že ačkoliv pro odnětí povolení k činnosti směnárníka postačí již samostatné splnění buď podmínky opakovanosti, anebo závažnosti porušení povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti, v projednávaném případě byly naplněny obě tyto podmínky současně. Bankovní rada se rovněž ztotožňuje se závěrem správního orgánu prvního stupně uvedeným v bodu 66 napadeného rozhodnutí, že činnost účastníka řízení v oblasti poskytování směnářské činnosti, u níž nelze ani cestou uložení poměrně vysoké pokuty zajistit, že bude vykonávána v souladu s požadavky zákonné regulace, je nežádoucí. Zákonné předpoklady pro odnětí povolení k činnosti směnárníka dle § 9 odst. 3 písm. a) zákona o směnářské činnosti tak byly podle bankovní rady naplněny a správní orgán prvního stupně správně usoudil, že je namístě, kromě uložení pokuty, také odnětí povolení k činnosti směnárníka.

[40.] K uvedenému bankovní rada dodává, že odnětí povolení nemohlo být pro účastníka řízení nikterak překvapivé, neboť v bodě 45 předchozího rozhodnutí byl účastník řízení správním orgánem prvního stupně na možnost odnětí povolení k činnosti směnárníka při opakovaném nebo závažném porušování povinností stanovených zákonem o směnářské činnosti explicitně upozorněn.

[41.] Podnikání účastníka řízení ve směnářství pak nelze s ohledem na skutková zjištění uvedená v napadeném rozhodnutí označit za „až na drobné výjimky“ souladné se zákonem, jak v rozkladu argumentuje účastník řízení. Již v předchozím řízení správní orgán prvního stupně totiž vyhodnotil, že se účastník řízení dopustil vysoce závažného porušení směnářských předpisů. Účastník řízení přitom svou „praxi“ nezměnil ani po vydání předchozího rozhodnutí a po doručení informačního dopisu⁷ k novelizaci zákona o směnářské činnosti. Účastník řízení, aniž by upravil svůj kurzovní lístek a nabídku výhodnějších směnných kurzů⁸ tak, aby tyto byly v souladu s novými požadavky zákona o směnářské činnosti, provozoval směnářskou činnost s nezměněným kurzovním lístkem a nabídkou zvýhodněných směnných kurzů. Změna právních předpisů přinesla explicitní zákaz nabízet zvýhodněné kurzy způsobem, jakým je prezentoval účastník řízení. To, že svoji praxi nezměnil ani po změně právní úpravy, na kterou byl upozorněn, a s vědomím toho, že ani dosavadní způsob prezentace zvýhodněných kurzů nebyl v souladu s právními předpisy, pouze dokládá, že jednání účastníka řízení není nahodilým porušením právních předpisů, ale integrální součástí jeho nežádoucích obchodních praktik, na jejichž odstranění mírnější prostředky nepostačují.

[42.] Pokud účastník řízení opakovaně nebo závažně porušuje zákonná ustanovení, musí počítat s tím, že bude ve své činnosti omezen, resp. mu bude odňato povolení k činnosti. Česká národní banka, která podle § 17 zákona o směnářské činnosti vykonává dohled nad jednotlivými směnárny, nemůže připustit, aby v oblasti směnářství působily právnické osoby, které opakovaně nebo závažně porušují zákon, čímž ve výsledku poškozují jednotlivé zákazníky. Takový postup České národní banky nelze v žádném případě označit za šikanózní ani bránící subjektu vykonávat jeho podnikatelskou činnost.

⁷ K informačnímu dopisu blíže viz bod 58 napadeného rozhodnutí.

⁸ V předchozím řízení byl účastník řízení sankcionován za to, že jeho kurzovní lístek a zvýhodněná nabídka (tj. nabídka výhodnějších směnných kurzů) neodpovídaly požadavku zákona o směnářské činnosti na vzájemnou nezaměnitelnost.

[43.] Bankovní rada dále zdůrazňuje, že ke všem dohlíženým subjektům je přístupováno stejně, s přihlédnutím k věcným odlišnostem u jednotlivých případů. Pokud na základě zjištěných skutečností správní orgán prvního stupně usoudí, že je naplněn jeden ze tří důvodů uvedených v § 9 odst. 3 zákona o směnářské činnosti, přistoupí k odnětí povolení k činnosti směnárny. I v posuzovaném případě správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se svojí ustálenou rozhodovací praxí⁹ a své závěry řádně zdůvodnil.

[44.] *Účastník řízení argumentuje, že nové přestupkové řízení, resp. přestupky, za které chce správní orgán prvního stupně účastníka řízení trestat, byly spáchány ještě dříve, než nabylo právní moci předchozí rozhodnutí.*

[45.] K této námitce účastníka řízení bankovní rada uvádí, že v rámci předchozího rozhodnutí byl účastník řízení sankcionován za porušení povinnosti vyplývající ze zákona o směnářské činnosti ve znění účinném do 31. 3. 2019. V rámci kontroly, při níž byla zjištěna pochybení uvedená v napadeném rozhodnutí, však bylo kontrolováno plnění povinností vyplývajících ze zákona o směnářské činnosti ve znění účinném od 1. 4. 2019. Toto bylo dáno tím, že v období mezi oběma kontrolami došlo k novelizaci zákona o směnářské činnosti. Napadeným rozhodnutím tak nebyl účastník řízení trestán za porušení identických povinností, a proto nemůže oprávněně namítat, že předchozí rozhodnutí v době spáchání přestupků ještě nenabylo právní moci.

IV. Ke změně výroku napadeného rozhodnutí

[46.] Bankovní rada při rozhodování o rozkladu zjistila, že v bodě iii) výrokové části napadeného rozhodnutí za slovem „čímž porušila“ je chybně uvedeno ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti, neboť z tohoto ustanovení¹⁰ povinnost provozovatele vrátit zákazníkům přijaté peněžní prostředky bez zbytečného odkladu poté, co mu zákazníci vrácení přijatých peněžních prostředků nabídli, nevyplyvá. Povinnost, kterou účastník řízení svým jednáním porušil a která odpovídá formulovanému přestupku ve výroku napadeného rozhodnutí, je zakotvena, i když v systematické části zákona o směnářské činnosti poněkud nestandardně, přímo v ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářské činnosti, které definuje skutkovou podstatu přestupku. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. o) zákona o směnářské činnosti sice odkazuje na ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti, ale v jiné situaci. V důsledku toho správní orgán prvního stupně, při jinak správné formulaci příslušného přestupku ve výrokové části napadeného rozhodnutí, přehlédl, že v případě vytýkaného protiprávního jednání nelze odkazovat na ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti. Bankovní rada proto přistoupila ke změně výroku napadeného rozhodnutí a nahradila nesprávné uvedení ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti ustanovením § 22 odst. 1 písm. o) téhož zákona. V daném případě se nejedná o změnu právního posouzení jednání účastníka řízení nebo o změnu skutku samotného, nýbrž o nahrazení chybného odkazu odkazem na správné ustanovení zákona o směnářské činnosti, ze kterého vyplývá povinnost, kterou účastník řízení porušil. Účastníkovi řízení proto nevzniká v důsledku této změny žádná újma, naopak takový postup je plně v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti správního řízení zakotvenou v § 6 správního řádu a v souladu s účelem ustanovení správního řádu vztahujícího se ke změně rozhodnutí správního orgánu vydaného v prvostupňovém správním, resp. přestupkovém řízení.

⁹ K tomu blíže viz <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/>

¹⁰ Ustanovení § 16f odst. 1 zákona o směnářské činnosti stanoví, že odstoupí-li zákazník od smlouvy o směnářském obchodu podle § 16a nebo § 16b, není provozovatel povinen vrátit přijaté peněžní prostředky dříve, než mu za a) přijaté peněžní prostředky vrátí zákazník, nebo b) vrácení přijatých peněžních prostředků zákazník nabídne a provozovatel je nepřijme.

[47.] Bankovní rada je toho názoru, že bylo dostatečně prokázáno, že se účastník řízení dopustil přestupků popsanych ve výroku napadeného rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené považuje bankovní rada námitky účastníka řízení za neopodstatněné, nicméně vzhledem k chybnému uvedení zákonného ustanovení ve výroku napadeného rozhodnutí rozhodla bankovní rada tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

Ing. Marek Mora, M.E.
viceguvernér
podepsáno elektronicky

prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc.
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky